

Nr 237.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension åt vissa i statens tjänst anställda personer; given Stockholms slott den 17 mars 1933.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—33:o hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 17 mars 1933.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler uppkomna frågor om pension, att utgå å allmänna indragningsstaten, åt i det följande angivna, i statens tjänst anställda personer och anför därvid:

Justitiedepartementet.

1:o.

Förre stallförmannen och kusken vid statens uppfostringsanstalt å Bona Emil Andersson. Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Andersson är född den 6 april 1872;

att han under tiden 1 november 1904—30 juni 1932 innehaft anställning såsom stallförman och kusk vid uppfostringsanstalten å Bona, dock att han sedan den 17 november 1931 åtnjutit tjänstledighet på grund av sjukdom;

att han uppburit ett årligt arvode å 1,980 kronor, motsvarande avlöning enligt 3 lönegraden 5 löneklassen i gällande löneplan för extra ordinarie befattningshavare vid allmänna civilförvaltningen, jämte dyrtidstillägg därå;

att han enligt för honom utfärdat läkarintyg lider av kronisk ledgångsreumatism, bristfällig cirkulation i vänstra underbenet till följd av åderbräck och blodpropp samt nedsättning av hjärtmuskulaturens kraft och att han med hänsyn till sin ålder och arten av de sjukdomar, varav han lider, med sannolikhet aldrig kan återvinna den för hans befattning erforderliga arbetsförmågan;

samt att Andersson av styrelsen för uppfostringsanstalten förklarats berättigad att i avvaktan å prövning av frågan om pension av egendomens avkastning åtnjuta ålderdomsunderstöd med 800 kronor för år jämte förman av fri bostad med nödigt bränsle och elektriskt ljus.

Styrelsen för statens uppfostringsanstalt å Bona har hemställt, att Andersson måtte från och med den 1 juli 1933 komma i åtnjutande av pension till belopp av 850 kronor, och har styrelsen därvid anfört i huvudsak följande:

Till utgångspunkt vid beräkningen av pensionen åt Andersson syntes böra tagas ett pensionsunderlag å 1,320 kronor, motsvarande två tredjedelar av det av Andersson uppburna arvodet, 1,980 kronor. Om hänsyn toges därtill, att för hel pension åt ordinarie befattningshavare i sådan tjänsteställning, med vilken Anderssons befattning ansåges såsom likvärdig, fordrades en tjänstetid av trettiofem år och en levnadsålder av sextiofem år, men Andersson intill den tid, då han blivit otjänstbar, vid anstaltens egendom icke hade mer än något över tjugusju tjänstår och tillika först den 6 april 1932 uppnått sextio års ålder, borde pensionsunderlaget reduceras till 1,020 kronor, vilket belopp, då Andersson icke med egna pensionsavgifter bidragit till sin pensionering, syntes böra ytterligare minskas till ett av styrelsen såsom skäligt ansett belopp av 850 kronor.

I avseende å det pensionsbelopp, som sålunda föresloges, ansåge styrelsen sig böra fästa synnerligt avseende vid att Anderssons tjänstgöring varit av sådan för hälsan påfrestande art, att anledning funnes antaga, att densamma bidragit till att i förtid göra honom otjänstbar. Utan någon hänsyn till väderleken eller tiden på dygnet hade han under hela sin tjänstetid med aldrig svikande beredvillighet verkställt samtliga för anstalten erforderliga person- och varutransporter och, huru sent han än kunde hava gått till vila efter körning nattetid, exempelvis vid hämtning av elever, alltid varit den förste i stallet på morgonen. Det gällde här alltså att bereda en någorlunda bekymmerfri existens åt en *trotjänare*.

Statskontoret har anfört följande:

Med hänsyn till vad i ärendet förekommit syntes goda skäl föreligga för utverkande av någon pension åt Andersson. Det föreslagna pensionsbeloppet syntes visserligen lågt i jämförelse med vad som jämlikt kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) angående förtidspension och avskedsersättning åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen i förtidspension tillkomme löntagare, tillhörande den lägsta gruppen (daglönare), efter lika lång anställningstid. Statskontoret ville emellertid erinra, att riksdagen i ett tidigare likartat fall (riksd. skr. nr 202/1931, p. 76) beviljat en årlig pension av 900 kronor till en vid lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp anställd kusk, som avgått ur tjänst vid uppnådd ålder av 65 år och efter en anställningstid av 42 år. På grund härav ansågo sig statskontoret icke böra göra någon erinran mot det av styrelsen för uppfostringsanstalten föreslagna pensionsbeloppet, vilket dock syntes böra bestämmas till närmast högre med tolv jämnt delbara tal eller 852 kronor.

Jag tillstyrker, att åt Andersson beviljas pension med det av myndigheterna föreslagna beloppet. I anledning av vad statskontoret yttrat vill jag framhålla, att 1926 års grunder för förtidspension åt övertalig personal vid försvarsväsendet icke synas kunna tagas till utgångspunkt för bedömning av pensionsbeloppet i förevarande fall. Därest, såsom legat närmare till hands, de för hingstdepåernas personal gällande pensionsbestämmelserna lagts till grund för pensionens avvägning, hade beloppet blivit lägre än det nu ifrågasatta.

*Departements
chefen.*

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre stallförmannen och kusken vid statens uppfostringsanstalt å Bona Emil Andersson må, räknat från och med den 1 juli 1933, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 852 kronor.

Utrikesdepartementet.

2:o.

Skrivbiträdet vid svenska beskickningen i Helsingfors Emilia Dorothea Winberg, född Horstmeyer. Av en inom utrikesdepartementet upprättad promemoria inhämtas,

att Winberg, som är finsk undersåte, är född den 17 mars 1864;

att hon är änka;

att hon sedan år 1912 varit anställd inom svenska utrikesförvaltningen, först en kortare tid vid generalkonsulatet i S:t Petersburg, därefter

till och med juni månad 1920 vid beskickningen därstädes samt från och med juli månad 1920 vid beskickningen i Helsingfors;

att hon under sin anställning i S:t Petersburg uppbar ett arvode, vilket till en början utgick i rubel till växlande belopp, därefter med 300 svenska kronor i månaden och under sista delen av tjänstgöringen med 400 svenska kronor i månaden;

att hennes arvode under tjänstgöringen i Helsingfors uppgått till omkring 300 kronor för månad;

att hennes arbetsförmåga numera är nedsatt;

samt att hennes arbetsuppgifter vid beskickningen i Helsingfors bestått i skötseln av passärenden, legalisationer, matrikelföring samt expedition av den omfattande kurirposten till Ryssland.

Statskontoret har tillstyrkt utverkande av pension åt Winberg till belopp av 1,224 kronor och därvid anfört följande:

Då Winberg uppnått en levnadsålder av 67 år samt innehade en tjänstetid av omkring 20 år i utrikesförvaltningens tjänst, syntes det statskontoret skäligt, att hon vid avgång från sin befattning erhöle någon pension av statsmedel.

Enligt vad statskontoret inhämtat skulle Winberg, därest hon förflyttats till tjänst inom utrikesdepartementet, med hänsyn till arten av henne i tjänsten åliggande göromål hava erhållit en placering, motsvarande 11:e lönegraden för extra ordinarie befattningshavare vid allmänna civilförvaltningen. Vid sådant förhållande syntes intet vara att erinra emot, att pension tillmättes åt henne i förhållande till nämnda löneställning. Med tillämpning av de grunder, som kommit till uttryck i det av 1926 års pensionsutredning den 29 mars 1927 avgivna betänkandet med förslag till ny civil pensionslag m. m. och med utgångspunkt från i nämnda förslag för kvinnlig icke-ordinarie befattningshavare i 11:e lönegraden angivet pensionsunderlag å 2,040 kronor skulle pensionen åt Winberg kunna bestämmas till 1,224 kronor ($2,040 - 204 = 1,836$ kronor; $\frac{20}{30} \times 1,836 = 1,224$ kronor).

Departements-
chefen.

I likhet med statskontoret och under erinran att riksdagen tidigare på förslag av Kungl. Maj:t beviljat pension åt i svenska statens tjänst anställda utländska undersåtar (t. ex. prop. nr 166/1925 och nr 50/1931, p. 1; riksd. skr. nr 134/1925, p. 9 och 10, samt nr 202/1931, p. 13) förordar jag, att pension utverkas åt Winberg. I fråga om storleken av pensionen anser jag mig dock icke kunna biträda statskontorets förslag. Med hänsyn till Winbergs löneställning synes mig beloppet icke böra sättas högre än 1,056 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att skrivbiträdet vid svenska beskickningen i Helsingfors Emilia Dorothea Winberg, född Horst-meyer, må från och med månaden näst efter den,

varunder hon avgår ur tjänst, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,056 kronor.

3:o.

Förra skrivbiträdet vid svenska konsulatet i Chicago Ida Pauline Nelson. Av en inom utrikesdepartementet upprättad promemoria inhämtas, att Nelson, som är amerikansk medborgare, är född den 11 mars 1874; att hon varit anställd vid svenska konsulatet i Chicago från och med den 1 mars 1914 intill utgången av år 1932;

att hennes arbetsförmåga på grund av sjukdom (psykoneuros) är betydligt nedsatt och att några utsikter till hälsans återvinnande icke anses föreligga;

att hennes arvode, som till en början utgått med 12 dollar för vecka, sedermera successivt höjts till 36 dollar för vecka, dock att hon sedan juli månad 1930 uppburit ett i förhållande till hennes på grund av sjuklighet minskade arbetstid reducerat arvode av 20 dollar för vecka;

samt att Ida Nelsons arbete, vilket tidigare bestått i handhavandet av konsulatets arkiv, registrering av in- och utgående handlingar, förande av kortregister m. m. samt bokföring, i samband med lönesänkningen inskränkts till att blott omfatta bokföringen och räkenskaperna, vilket arbete hon under alla år skött på ett mönstergillt sätt.

I förenämnda promemoria har vidare anförts följande:

Beträffande Nelsons ekonomiska ställning hade från svenska konsulatet upplysts, att hon förbrukat sina besparingar för att bereda sjukhusvård åt en i Amerika bosatt syster och att hon efter sitt entledigande saknade existensmedel.

Då Nelsons amerikanska medborgarskap möjligen kunde anses innebära ett skäl emot beviljandet av pension, hade konsuln i Chicago särskilt framhållit, att hon vore född i Sverige och att anledningen till att hon på sin tid förvärvat amerikanskt medborgarskap varit, att man önskat kunna förfoga över någon bland konsulatets personal för utövandet av en notarius publicus' funktioner. Då härför emellertid erfordrats amerikanskt medborgarskap, hade Nelson förvärvat dylikt och sedan dess för konsulatets räkning fungerat såsom notarius publicus. Befattningen hade emellertid icke tillfört Nelson någon nämnvärd inkomst.

Därest Nelson erhöile pension, hade hon för avsikt att återvända till Sverige.

Statskontoret har tillstyrkt pension åt Nelson till belopp av 1,104 kronor för år och därvid anförts följande:

Statskontoret funne goda skäl föreligga för beredande av pension åt Nelson. Enligt vad statskontoret i utrikesdepartementet inhämtat hade Nelsons arbete varit av sådan beskaffenhet, att det kunnat motivera en placering för henne i 11:e lönegraden av den för extra ordinarie be-

fattningshavare gällande löneplanen. Med tillämpning av de grunder, som kommit till uttryck i det av 1926 års pensionsutredning den 29 mars 1927 avgivna betänkandet med förslag till ny civil pensionslag m. m., och med utgångspunkt från i nämnda förslag för kvinnlig icke-ordinarie befattningshavare i nämnda lönegrad angivet pensionsunderlag å 2,040 kronor skulle pension för Nelson komma att uppgå till 1,104 kronor för år (2,040 — 204 = 1,836 kronor; $\frac{18}{30} \times 1,836 = 1,101$ kronor eller, efter avrundning för vinnande av delbarhet med 12, 1,104 kronor).

*Departements-
chefen.*

Under återopande av vad i ärendet förekommit och då jag med hänsyn till Nelsons löneställning icke funnit anledning till erinran mot det föreslagna pensionsbeloppet, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra skrivbiträdet vid svenska konsulatet i Chicago Ida Pauline Nelson må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnat sin anställning vid konsulatet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,104 kronor.

Försvarsdepartementet.

4:o.

Konstruktören å marinförvaltningens ingenjöravdelning Axel Hugo Nygren. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Nygren är född den 16 oktober 1865;

att han avlagt examen vid Chalmers tekniska institut, skeppsbyggeriavdelningen;

att han under tiden 1 oktober 1890—17 december 1893 tjänstgjort såsom ritare vid ingenjördepartementet å Stockholms örlogsvarv, samt under tiden 18 december 1893—30 september 1918 ävensom från och med den 1 mars 1922 varit anställd såsom konstruktör å marinförvaltningens ingenjöravdelning, varjämte han under åren 1920 och 1921 under sammanlagt omkring 8 månader utfört arbete för marinberedningens räkning;

att han således för närvarande kan återopa en tjänstetid i statens tjänst av omkring 39 år 8 månader;

samt att han sedan den 1 januari 1928 åtnjutit lön, motsvarande 24 löneklassen i den i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) intagna löneplanen för extra ordinarie civila och civilmilitära befattningshavare vid försvarsväsendet.

Marinförvaltningen har gjort framställning om utverkande åt Nygren av årlig pension till belopp av 4,200 kronor och därvid anfört i huvudsak följande:

Under sin nära fyrtioåriga tjänstetid, som städse präglats av nit och plikttrohet, hade Nygren huvudsakligen sysslat med konstruktiva uppgifter inom skeppsbygget. Särskilt betydelsefullt hade därvid hans arbete med konstruerandet av linjerna till flottans fartyg varit. Han hade sålunda utarbetat linjeritningarna till alla flottans såväl större som mindre fartyg — med några få undantag — från Oden-klassens pansarbåtar, vilka börjat byggas i mitten av 1890-talet, till och med de nu under byggnad varande fartygen, en ganska enastående prestation icke blott vad beträffade omfattningen utan även med avseende å den skicklighet och förmåga, som Nygren därvid ådagalagt och som förskaffat flottans fartyg odelat beröm för deras vackra linjer.

Vid pensionering genom riksdagens medverkan av icke-ordinarie befattningshavare hade tillämpats de grunder, som funnes angivna i 1926 års pensionsutrednings den 29 mars 1927 avgivna betänkande med förslag till ny civil pensionslag m. m., innefattande jämväl pensionsbestämmelser för icke-ordinarie personal. I den i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) intagna löneplanen för extra ordinarie civila och civilmilitära befattningshavare vid försvarsväsendet inginge 24 löneklassen såsom högsta löneklass i 22 lönegraden. Enligt nyssberörda förslag till ny civil pensionslag skulle full pension för denna lönegrad utgöra 4,200 kronor. Efter sedvanligt avdrag med $\frac{1}{10}$ av sistnämnda belopp på grund därav att Nygren icke haft att erlägga pensionsavgifter skulle pensionen således utgå med 3,780 kronor, å vilket belopp dyrtidstillägg skulle utgå.

1930 års pensionssakkunniga hade den 5 september 1932 avgivit betänkande med förslag till reglemente angående tjänstepension för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen m. m. Detta reglemente vore enligt dess 1 § icke avsett att tillämpas på icke-ordinarie befattningshavare vid försvarsväsendet. Principerna för pensionsbeloppens bestämmande syntes marinförvaltningen dock kunna tillämpas även för sådana befattningshavare. De sakkunniga föresloge, att full pension skulle beräknas utgå med $\frac{2}{3}$ av slutlönen inom vederbörlig lönegrad, beräknad efter lönen å medeldyrort. Om denna princip tillämpades på de enligt kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) gällande lönebeloppen, skulle full pension i nu ifrågavarande fall utgöra $\frac{2}{3}$ av 6,984 kronor eller 4,656 kronor. Efter avdrag av $\frac{1}{10}$ eller 465 kronor skulle pensionen komma att utgöra 4,191 kronor, varå dyrtidstillägg skulle utgå.

De sakkunniga hade anført, att de pensionsbelopp, som innefattades i de sakkunnigas förslag, vore helt avhängiga av den lönenivå, vilken 1928 års lönekommitté föreslagit skola bliva gällande efter dyrtidstilläggens inarbetande i nuvarande fasta löner. Med utgångspunkt från av lönekommittén föreslagna löner skulle enligt 1930 års pensionssakkunnigas ifrågavarande reglementsförslag full pension för 22 lönegraden enligt reglementet för extra ordinarie befattningshavare utgå med 5,592 kronor, inberäknat dyrtidstillägg. Från och med den 1 januari 1931 till och med ingången av budgetåret 1932/1933 hade å månads pension av 400 kronor och däröver utgått dyrtidstillägg med 56 kronor, utgörande för år 672 kronor, med vilket belopp de sakkunniga i nu ifrågavarande förslag syntes hava räknat. Droges detta belopp från den förut nämnda summan 5,592 kronor, erhöles ett belopp av 4,920 kronor. Vid ytterligare avdrag av $\frac{1}{10}$ eller 492 kronor skulle pensionen komma att utgöra 4,428 kronor, varå dyrtidstillägg skulle utgå.

Marinförvaltningen ansåge, att, enär 1930 års pensionssakkunnigas förslag vore byggt på nyare principer än 1926 års pensionsutrednings för-

slag, förstnämnda reglementsförslag i huvudsak borde komma till tillämpning. Enär emellertid det sist angivna beloppet av 4,428 kronor vore beroende av lönekommitténs ännu icke genomförda förslag, men å andra sidan marinförvaltningen i utlåtande den 27 oktober 1932 över 1930 års pensionssakkunnigas reglementsförslag icke haft något att erinra mot de föreslagna principerna för uträknande av pensionsbeloppen, ansåge sig marinförvaltningen böra tillstyrka, att pension å 4,191 kronor, för jämn delbarhet med 12 avrundad till 4,200 kronor, borde få utgå till Nygren.

Statskontoret har anfört, att statskontoret funne goda skäl föreligga för beredande av pension åt Nygren. Beträffande pensionsbeloppet ansåge ämbetsverket anledning icke föreligga till frångående av de grunder, som under de senaste åren pläгат tillämpas vid pensionering av lönegradsplacerade icke-ordinarie befattningshavare i statstjänst och enligt vilka grunder pensionsbeloppet i nu förevarande fall skulle komma att utgöra 3,780 kronor.

Departements-
chefen.

Lika med myndigheterna anser jag, att Nygren bör komma i åtnjutande av pension efter avgången ur tjänst. Med hänsyn till Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut i vissa tidigare ärenden rörande pensionering av befattningshavare, å vilken kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) varit tillämplig, anser jag mig icke kunna biträda föreliggande förslag i fråga om beräkningen av pensionsbeloppet. För egen del vill jag såsom i förevarande fall skälig pension förorda ett belopp av 3,504 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att konstruktören å marinförvaltningens ingenjöravdelning Axel Hugo Nygren må från och med dagen näst efter den, då han lämnar sin anställning hos marinförvaltningen, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 3,504 kronor.

5:o.

Arbetarna vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori Carl Edvin Alm, Johan Emil Eldin, Anton Julius Ståhl, Johan Axel Hjulström, Nikolaus August Blomqvist, Karl Erik Jonsson, Carl August Eriksson och Gustaf Henning Andersson. Av handlingarna i ärendet inhämtas rörande ifrågavarande anställningshavares ålder, tjänstetid och arbetsinkomst följande:

N a m n	Född	Anställd vid gevärsfak- toriet sedan	Summa tjänstår 1/7 1933	Inkomst i medeltal 1930—1932 kronor
Alm	16/6 1866	16/4 1890	43	3,000
Eldin	18/1 1869	16/6 1899	34	3,350
Ståhl	21/8 1868	$\left\{ \begin{array}{l} 3/11 1890 \text{ (med)} \\ \text{avbrott } 1/8 1896 \\ \text{— } 18/6 1897) \end{array} \right\}$	41	3,400
Hjulström	2/2 1871	18/7 1897	35	3,700
Blomqvist	6/12 1868	18/8 1897	35	3,100
Jonsson	2/6 1870	1/11 1897	35	3,200
Eriksson	6/11 1867	18/1 1898	35	3,100
Andersson	22/6 1874	1/2 1898	35	3,200

Vidare inhämtas av handlingarna, att Alm och Eldin under sin anställning vid gevärsfaktoret fullgjort förmans tjänstäligganden, Alm under omkring 30 år och Eldin under omkring 17 år.

Styresmannen för Carl Gustafs stads gevärsfaktori har hos arméförvaltningens artilleridepartement hemställt, att förenämnda arbetare, vilka till följd av ålder eller sjukdom ej längre kunde lämpligen kvarstå i tjänst, måtte beredas pension av statsmedel.

Beträffande Alm och Eldin har styresmannen framhållit, att då dessa under längre tidsperioder fullgjort förmans tjänstäligganden de i pensionshänseende borde jämföras med förmän.

Arméförvaltningens artilleridepartement har tillstyrkt, att åt omförmälda arbetare utverkades årliga pensioner, att utgå från och med den 1 juli 1933, med följande belopp, nämligen åt Alm 1,548 kronor, åt Eldin 1,344 kronor, åt Ståhl 1,248 kronor samt åt envar av Hjulström, Blomqvist, Jonsson, Eriksson och Andersson 1,116 kronor.

Statskontoret, som likaledes tillstyrkt pension, har efter jämförelse med de pensionsbelopp, som beviljats i tidigare liknande fall, föreslagit, att pensionerna måtte bestämmas till följande belopp, nämligen för Alm till 1,260 kronor, för Eldin till 1,200 kronor, för Ståhl till 1,176 kronor samt för var och en av Hjulström, Blomqvist, Jonsson, Eriksson och Andersson till 1,152 kronor.

I likhet med myndigheterna anser jag, att ifrågavarande arbetare vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori böra komma i åtnjutande av pension. Beträffande pensionsbeloppens storlek ansluter jag mig till statskontorets förslag, såvitt angår Alm, Eldin, Hjulström, Blomqvist, Jonsson, Eriksson och Andersson. Pensionen åt Ståhl synes i överensstämmelse med hittills tillämpad praxis icke böra bestämmas till högre belopp än

Departements-
chefen.

det för sistnämnda fem anställningshavare av statskontoret tillstyrkta beloppet, 1,152 kronor.

I anslutning till vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att följande arbetare vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från anställningen äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årliga pensioner med följande belopp, nämligen: Carl Edvin Alm 1,260 kronor, Johan Emil Eldin 1,200 kronor samt envar av Anton Julius Ståhl, Johan Axel Hjulström, Nikolaus August Blomqvist, Karl Erik Jonsson, Carl August Eriksson och Gustaf Henning Andersson 1,152 kronor.

6:o.

Skräddaren vid Upplands regementes skrädderiverkstad Olof Blanck.
Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Blanck är född den 8 mars 1865;

att han tjänstgjorde såsom soldat vid Dalregementet under tiden 10 oktober 1884—7 september 1901;

att han innehade anställning såsom skrädderiarbetare vid fälttelegrafkåren under tiden 26 juni 1911—21 mars 1914;

att han varit anställd såsom skräddare vid Upplands regementes skrädderiverkstad från och med den 23 mars 1914;

att hans avlöning, dyrtidstillägg inberäknat, under åren 1927—1931 utgjort i medeltal omkring 2,600 kronor för år;

samt att hans arbetsförmåga på grund av sjukdom är varaktigt nedsatt och för närvarande motsvarar högst en tredjedel av den för fullt arbetsför person normala arbetsförmågan.

Chefen för Upplands regemente har gjort framställning om utverkande åt Blanck av pension.

Arméförvaltningens intendentsdepartement, som tillstyrkt pension, har med hänsyn till att Blancks tjänstetid såsom skräddare i kronans tjänst vid avgång från anställningen vid regementet kunde beräknas komma att uppgå till omkring 22 år ansett pensionen skäligen böra bestämmas till 840 kronor för år.

Statskontoret har tillstyrkt intendentsdepartementets förslag.

*Departements-
chefen.*

Med hänsyn till Blancks jämförelsevis långa anställningstid såsom soldat synes mig det föreslagna pensionsbeloppet böra något höjas, förslagsvis till 900 kronor. På grund härav hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att skraddaren vid Upplands regementes skradderi-
verkstad Olof Blanck må från och med månaden näst
efter den, varunder han lämnar sin anställning, under
sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten
uppbära en årlig pension av 900 kronor.

7:o.

Tygarbetaren vid Göta artilleriregementes tyganstalt Johan Henning Larsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Larsson är född den 14 februari 1867;

att han sedan den 30 april 1884 eller således i nära 49 år varit anställd
vid regementet och sedan den 1 november 1888 tjänstgjort såsom tygar-
betare vid regementets tyganstalt, varefter han sedan år 1895 såsom förman
förestått målarverkstaden;

att han enligt intyg av vederbörande vapenofficer haft att såsom för-
man vid målarverkstaden utföra de åligganden, som vid vissa verkstä-
der ankomma å tyghantverkare med underofficers tjänsteställning;

samt att Larssons avlöning, dyrtidstillägg inberäknat, senast utgjort om-
kring 3,600 kronor för år.

Arméförvaltningens artilleridepartement har, med föranledande av
en av chefen för Göta artilleriregemente gjord framställning, hem-
ställt om beredande av pension åt Larsson till belopp av 1,344 kronor.

Statskontoret har tillstyrkt pension men på anförda skäl ansett beloppet
icke böra fastställas till högre belopp än 1,152 kronor.

I likhet med myndigheterna anser jag skäligt, att Larsson kommer i åtnjutande av pension efter avgången ur tjänst. Vad pensionsbeloppet
beträffar anser jag mig, med hänsyn till Larssons synnerligen långa an-
ställningstid ävensom vad som blivit upplyst angående arten av hans
arbetsuppgifter, böra tillstyrka, att pensionen bestämmes till 1,260 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen med-
giva,

att tygarbetaren vid Göta artilleriregementes tyg-
anstalt Johan Henning Larsson må från och med må-
naden näst efter den, varunder han lämnar sin an-
ställning vid tyganstalten, under sin återstående livs-
tid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig
pension av 1,260 kronor.

8:o.

Förre timlönaren vid Stockholms örlogsvarvs byggnadsdepartement Karl Gustaf Lindmark. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Lindmark är född den 8 juli 1864;

att han varit anställd vid Stockholms örlogsvarv under tiden 7 september 1916—7 juli 1932 eller således under 15 år 10 månader;

att han senast tjänstgjort såsom renhållnings- och trädgårdsarbetare vid varvet;

att hans inkomst utgjort under år 1930 omkring 4,400 kronor, under år 1931 omkring 4,000 kronor och under år 1932 (t. o. m. den 7 juli) omkring 1,500 kronor;

samt att han numera är på grund av sjukdom (lungemphysem) mindre arbetsduglig.

Varvschefen vid Stockholms örlogsvarv har hos marinförvaltningen gjort framställning om utverkande av pension åt Lindmark.

Marinförvaltningen har, med överlämnande av ett från direktionen över flottans pensionskassa inhämtat yttrande, anført i huvudsak följande:

Enligt kungörelsen den 25 november 1910 (nr 130) angående pensionering av de vid marinen anställda förmän bland daglönare, sjukvaktare och övriga daglönare vore daglönare berättigad till pension under förutsättning, bland annat, att han innehade 25 tjänstår. Då Lindmark ej innehade sålunda föreskrivet antal tjänstår, kunde han ej erhålla pension genom flottans pensionskassa. Därest han kvarstått i tjänst, till dess han uppnått nämnda antal tjänstår, hade han jämlikt kungörelsen den 24 augusti 1920 (nr 645) angående pensionsförbättring åt vid marinen anställda daglönare varit berättigad till pension med 500 kronor, vartill kommit pensionstillägg enligt kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360) ävensom pensionsförhöjning enligt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280), i anledning varav sammanlagda pensionsförmåner kommit att utgöra 816 kronor.

Beträffande beloppet av de pensionsförmåner, som borde för Lindmark utverkas, ville marinförvaltningen fästa uppmärksamheten därå, att 1922 års riksdag efter förslag av Kungl. Maj:t (prop. nr 29; riksd. skr. nr 302) medgivit, att ett antal daglönare vid marinen, vilka icke innehade 25 tjänstår, finge komma i åtnjutande av pension med reducerade belopp. Fyra av dessa daglönare, vilka haft en tjänstetid av 15 och 17 år, hade därvid tilldelats pension med 350 kronor. Därest Lindmark tillerkändes pension enligt samma grunder som sistnämnda daglönare, vilket syntes marinförvaltningen rättvist och billigt, tillkomme honom, utöver grundpensionen å 350 kronor, pensionstillägg och pensionsförhöjning enligt förut omförmälda kungörelser den 15 juni 1922 (nr 360) och den 18 juni 1925 (nr 280). Hans sammanlagda pensionsförmåner skulle i så fall uppgå till 624 kronor om året.

Under återopande av vad sålunda anförts har marinförvaltningen hemställt om beredande åt Lindmark av pension till belopp av 624 kronor för år.

Statskontoret har anført följande:

Då Lindmark uppnått en levnadsålder av 52 år, när han den 7 september 1916 anställdes i statstjänst som timlönare vid Stockholms örlogsvarv, och vid avgången ur tjänst icke kunnat räkna mer än 15 år 10 månader i statens tjänst, kunde det visserligen förefalla tveksamt, huruvida överhuvudtaget någon pension av statsmedel borde i detta fall utverkas. Emellertid hade, såsom ock i ärendet framhållits, pension tidigare beviljats under likartade förhållanden. Statskontoret kunde i detta hänseende även hänvisa till 1927 års riksdags beslut i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 128 om pension å 624 kronor åt förre timlönaren O. G. Johansson (riksd. skr. nr 214, p. 25). Då marinförvaltningens nu förevarande framställning stode i överensstämmelse med sistnämnda riksdagsbeslut, finge statskontoret tillstyrka, att åtgärd vidtoges i enlighet med marinförvaltningens hemställan.

Med biträdande av ämbetsverkens förslag hemställer jag, att Kungl. *Departements-*
Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, *chefen.*

att förre timlönaren vid Stockholms örlogsvarvs byggnadsdepartement Karl Gustaf Lindmark må från och med månaden näst efter den, varunder han avgått ur tjänst, under sin återstående livstid å allmänna in-
dragningsstaten uppbära en årlig pension av 624 kronor.

9:o.

Förmännen vid fästnings- och kasernbyggnadsarbetena i Boden Adolf Julius Olofsson, Lars August Broström och Jonas Albert Olofsson. Fortifikationsbefälhavaren i Boden och arméförvaltningens fortifikationsdepartement, vilka myndigheter gjort framställning om beredande av pension åt ifrågavarande anställningshavare, hava beträffande dessas tjänstgöringsförhållanden m. m. lämnat följande uppgifter, nämligen

beträffande *Adolf Julius Olofsson,*

att han är född den 14 januari 1874;

att han varit anställd *dels* vid vissa statens järnvägars arbeten under tillhoppa omkring 7 år 7 månader, nämligen under åren 1891—1894, under tiden 3 juni—16 september 1896, 15 maj—20 oktober 1897 och 25 maj—22 september 1898, under år 1900, under tiden 1 januari—24 juni och 25 september—31 december 1913, 1—31 januari 1914, 1 januari—17 maj och 24 september—31 december 1915 samt 1—31 januari 1916, *dels ock* vid fästnings- och kasernbyggnadsarbetena i Boden sedan den 12 november 1901 under en tid av sammanlagt omkring 22 år 7 månader;

att han, om han kvarstår i tjänst till utgången av den månad, varunder han uppnår en levnadsålder av 60 år, eller januari 1934, sålunda varit anställd i statens tjänst under sammanlagt mer än 31 år;

samt att hans arbetsinkomst under åren 1927—1931 uppgått till i medeltal omkring 2,800 kronor för år;

beträffande *Broström*,

att han är född den 1 december 1873;

att han med vissa avbrott varit anställd vid fästnings- och kasernbyggnadsarbetena i Boden sedan den 17 juli 1903;

att han, om han kvarstår i tjänst intill utgången av den månad, varunder han uppnår en levnadsålder av 60 år, eller december 1933, kan åberopa en tjänstetid i statens tjänst av sammanlagt mer än 27 år;

samt att hans arbetsinkomst under åren 1927—1931 uppgått till i medeltal omkring 3,800 kronor för år; och

beträffande *Jonas Albert Olofsson*,

att han är född den 20 december 1871;

att han varit anställd *dels* vid vissa statens järnvägars arbeten under tillhoppa omkring 6 år 9 månader, nämligen under åren 1891—1893, under tiden 3 juni—2 oktober 1895, under åren 1896 och 1897, under tiden 7 juli—5 september 1898, 5 maj—11 september 1899, 26 maj—22 oktober 1900 samt 1 maj—31 oktober 1918, *dels ock* vid fästnings- och kasernbyggnadsarbetena i Boden sedan den 28 september 1903 under sammanlagt omkring 20 år 6 månader;

att han sålunda varit anställd i statens tjänst under sammanlagt mer än 27 år;

samt att hans arbetsinkomst under åren 1927—1931 uppgått till i medeltal omkring 2,800 kronor för år.

Fortifikationsbefälhavaren i Boden har anført, bland annat, följande:

Med hänsyn till den inskränkning i arbetstillgången, som för närvarande vore rådande i Boden och i vilken någon ändring till det bättre ej kunde vara att med säkerhet påräkna, föreläge stor svårighet att finna några för dessa äldre arbetare, med deras helt naturligt minskade krafter och rörlighet, passande arbeten, varför deras sysselsättande vid fästnings- och kasernbyggnadsarbetena i Boden i och med deras tilltagande ålder måste bli allt mer tillfälligt för att slutligen helt upphöra. Då de ägnat sina bästa år åt arbete för statens räkning, finge det anses rättvist och billigt, att staten för deras försörjning under deras återstående livstid tillerkände dem en årlig pension, att utgå från tiden för avskedandet, vilket icke i något fall avsåges att äga rum, förrän vederbörande fyllt 60 år.

Arméförvaltningens fortifikationsdepartement har anført, bland annat, följande:

Enär för beräkning av pensionsbeloppet åt Adolf Julius Olofsson och Jonas Albert Olofsson åberopats anställning, förutom vid fästnings- och kasernbyggnadsarbetena i Boden, jämväl vid vissa statens järnvägars arbeten, om vilken sistnämnda anställning företetts vissa av arbetsförmän avgivna intyg, hade departementet hos järnvägsstyrelsen anhållit, att styrelsen ville meddela, huruvida de i *handlingarna* angivna anställningarna vid statens järnvägars arbeten kunde *vitsordas*, och om styrelsen hade något att erinra däremot, att *samma anställningar* räknades vederbörande till godo vid prövningen av ansökningarna om statspension till dem.

Till svar härå hade järnvägsstyrelsen anfört, bland annat, att å registerkort och i arbetarjournaler inga uppgifter stått att vinna rörande Adolf Julius Olofssons anställning vid statens järnvägar eller statens järnvägsbyggnader, medan beträffande Jonas Albert Olofsson framgått allenast, att han enligt arbetarrullor från stambanan genom övre Norrland varit anställd vid denna stambana från och med den 16 januari 1892, men att uppgift å avgångstid saknades. Under sådana förhållanden hade styrelsen ej kunnat kontrollera riktigheten av de i åberopade intygen lämnade uppgifterna.

Vad beträffade frågan om vilket vitsord, som borde tillmätas uppgifterna ifråga, hade järnvägsstyrelsen till en början framhållit, att vid bestämmande av pension åt järnvägsarbetare styrelsen endast i undantagsfall plågade såsom full bevisning godtaga uttalanden om anställning vid statens järnvägar eller statens järnvägsbyggnader av vederbörande arbetares kamrater, dit även räknades förmän, då dylika uttalanden i många fall visat sig mindre tillförlitliga.

För att i möjligaste mån erhålla säker grund för ett bedömande av värdet av de åberopade intygen hade järnvägsstyrelsen infordrat utredning angående tillkomsten av dessa. Av denna utredning framginge, att vederbörande intygsgivare grundat sina uppgifter angående förmännen Adolf Julius Olofssons och Jonas Albert Olofssons anställning vid statens järnvägar och statens järnvägsbyggnader uteslutande på vad de kunnat erinra sig härom, varjämte de åberopat, att de samtidigt med nämnda personer innehåft anställning därstädes. Järnvägsstyrelsen hade ansett intygen, i vad de avsåge tidigare anställningsperioder, under inga förhållanden kunna läggas till grund för beviljande av pension, och detta så mycket mindre som en jämförelse mellan förmännen Olofssons anställningstider med de anställningar, som intygsgivarna för egen del styrkt, gäve vid handen, att dessa olika anställningsperioder endast delvis sammanföll.

Emellertid hade järnvägsstyrelsen velat ifrågasätta, huruvida icke en viss del av den uppgivna anställningstiden borde kunna tillgodoräknas förmännen Olofsson för erhållande av pension, varvid styrelsen avsett för Adolf Julius Olofssons del 9 månader under åren 1915—1916, vilken tidsperiod låge närmast nuvarande tid och under vilken tid vederbörande intygsgivare varit anställd i statens järnvägars tjänst, samt för Jonas Albert Olofssons del året 1892 och tiden maj—oktober 1918, då anställning för honom under dessa tidsperioder finge anses tillfredsställande styrkt.

Med stöd av det sålunda anförda hade järnvägsstyrelsen föreslagit, att förmännen Olofsson av sin tjänstgöring vid statens järnvägar i pensionshänseende tillgodoräknades, den förre 9 månader och den senare 1 år 6 månader.

I anledning av vad järnvägsstyrelsen sålunda erinrat har fortifikationsdepartementet därefter för egen del anfört bland annat följande:

Vid avgivande av förslag rörande pensionsbeloppen för i Kungl. Maj:ts proposition nr 138 till 1928 års riksdag under punkt 8 angivna förmän och arbetare vid fästnings- och kasernbyggnadsarbetena i Boden hade departementet ansett sig på grund av järnvägsstyrelsens vid detta tillfälle avgivna yttrande, vilket av Kungl. Maj:t i nyssnämnda proposition återgivits i sammandrag, böra utan inskränkning eller förbehåll tillgodoräkna vederbörande hela den av *arbetsförmän* i avgivna intyg uppgivna anställ-

ningstiden, där dessa intyg i övrigt kunde vitsordas. Mot detta godtagande av de bilagda intygen syntes Kungl. Maj:t icke hava haft något att erinra. Riksdagen hade sedermera meddelat sitt bifall till Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning.

I skrivelser åren 1929 och 1931, vilka lagts till grund för propositioner till 1930 och 1932 års riksdagar hade fortifikationsdepartementet vid beräkning av tjänstetid för åtskilliga förmän och arbetare vid fästnings- och kasernbyggnadsarbetena i Boden tagit samma hänsyn till av arbetsförmän uppgivna anställningstider som tidigare, vilka beräkningar godkänts såväl av Kungl. Maj:t som av riksdagen.

På grund härav hade fortifikationsdepartementet jämväl nu vid beräkningen av vederbörandes sammanlagda anställningstid i statens tjänst tagit samma hänsyn till av arbetsförmän uppgivna anställningstider som tidigare.

Under åberopande av vad sålunda förekommit har fortifikationsdepartementet anført, att departementet funne det billigt, att nu ifrågavarande förmän genom pension bereddes någon hjälp till sitt livsuppehälle under deras återstående livstid, samt föreslagit, att pensionerna med hänsyn till anställningstid och övriga föreliggande omständigheter i anslutning till de grunder, som riksdagen under de senaste åren härutinnan tillämpat, måtte bestämmas till följande belopp, nämligen för Adolf Julius Olofsson till 960 kronor och för envar av Broström och Jonas Albert Olofsson till 924 kronor.

Fortifikationsdepartementet har vidare hemställt, att pensionerna måtte bestridas å allmänna indragningsstaten samt till vederbörande utgå från och med månaden näst efter entledigandet från anställningen i statens tjänst, dock ej i något fall före uppnådd ålder av 60 år.

Statskontoret har tillstyrkt vidtagande av åtgärd i överensstämmelse med fortifikationsdepartementets förslag.

Departements-
chefen.

Lika med myndigheterna anser jag, att nu ifrågavarande anställningshavare böra komma i åtnjutande av pension.

Vid beräkningen av Adolf Julius Olofssons och Jonas Albert Olofssons tjänstetid hava fortifikationsbefälhavaren och arméförvaltningens fortifikationsdepartement medräknat vissa uppgivna tjänstgöringstider, beträffande vilka enligt mitt förmenande förebragts så ofullständig utredning, att desamma syntes mig rätteligen icke hava bort tillgodoräknas vederbörande. Då emellertid dessa tidsperioder i förevarande fall äro av relativt obetydlig omfattning och desammas frånräknande icke kan föranleda nämnvärd jämkning av pensionsbeloppen, har jag icke velat ifrågasätta frångående av nyssnämnda myndigheters förslag rörande bestämmandet av tjänstetiden. Mot de pensionsbelopp, som av myndigheterna föreslagits på grundval av den beräknade tjänstetiden, har jag icke funnit anledning till erinran.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att följande förmän vid fästnings- och kasernbyggnadsarbetena i Boden må från och med månaden näst efter den, varunder efter uppnådd levnadsålder av 60 år avgång från anställningen vid nämnda byggnadsarbeten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årliga pensioner med följande belopp, nämligen Adolf Julius Olofsson 960 kronor samt vardera av Lars August Broström och Jonas Albert Olofsson 924 kronor.

10:o.

Rullföringsbiträdet, löjtnanten i armén Gustaf Georg Svenson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Svenson är född den 1 oktober 1868;

att han antogs till volontär vid förutvarande Västmanlands regemente den 25 januari 1886;

att han den 1 december 1893 erhöll konstitutorial och den 1 december 1895 fullmakt såsom sergeant av 2:a klass;

att han den 25 april 1899 avgick från sergeantbeställningen och samtidigt inträdde i förenämnda regementes reserv;

att han den 8 april 1927 utnämndes till löjtnant i armén;

att han från och med den 20 maj 1903 varit förordnad såsom rullföringsbiträde vid Arboga rullföringsområde nr 52;

att det för honom för närvarande gällande förordnandet såsom rullföringsbiträde, vilket förordnande meddelats av chefen för östra arméfördelningen, avser tiden intill utgången av september 1933;

att Svensons arvode såsom rullföringsbiträde sedan den 1 juli 1928 utgör 2,730 kronor för år jämte dyrtidstillägg;

samt att Svenson, som är ägare till en villafastighet med ett taxeringsvärde av 9,700 kronor men icke äger något kapital, år 1931 taxerades för en beskattningsbar inkomst av 4,980 kronor.

Arméförvaltningens civila departement har i ärendet anført, bland annat, följande:

Departementet ville erinra därom, att 1924 års riksdag (riksd. skr. nr 306, punkt 13 c/) medgivit, att rullföringsbiträdet vid Kristinehamns rullföringsområde nr 40 J. P. Borg finge från allmänna indragningsstaten komma i åtnjutande av en årlig pension av 600 kronor, vilket pensionsbelopp motsvarade en nyreglerad pension av 996 kronor. Borg, som varit född år 1858, hade innehaft manskapsbeställning omkring 6 år samt underofficersbeställning på stat (sergeant av 2:a klass) omkring 8 ½ år. Såsom rullföringsbiträde hade han tjänstgjort omkring 22 ½ år, varför han hade

kunnat tillgodoräkna sig en anställningstid i statens tjänst av tillhoppa omkring 37 år.

Enär Svenson innehaft manskapsbeställning nära 8 år och underofficersbeställning omkring 5 1/2 år samt tjänstgjort såsom rullföringsbiträde omkring 30 år och hans anställningstid i statens tjänst, fränsett reservanställningen, sålunda uppginge till omkring 43 1/2 år, syntes det departementet som Svenson borde komma i åtnjutande av pension med ett årligt belopp, ej understigande 996 kronor.

Emellertid hade Kungl. Maj:t genom beslut den 7 augusti 1931 funnit en av förre rullföringsbiträdet L. Sandgren, vars anställnings- och tjänstgöringsförhållanden vid armén varit i stort sett likartade med Borgs, icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Vid sådant förhållande ansåge sig departementet med hänsyn jämväl till Svensons relativt goda ekonomiska omständigheter icke kunna tillstyrka framställning till riksdagen om beredande av pension åt honom.

Statskontoret har i avgivet utlåtande anfört följande:

Enligt statskontorets mening föreläge här sådana omständigheter, som föranlett 1924 års riksdag att, såsom arméförvaltningens civila departement erinrat, bevilja rullföringsbiträdet Borg en årlig pension av 600 kronor. Det syntes då rimligt, att jämväl åt Svenson, som innehaft sin nuvarande befattning i omkring 30 år, utverkades en motsvarande förmån. Förenämnda pension å 600 kronor utgjorde, omräknad till nyreglerad pension, 996 kronor, vilket belopp sålunda syntes böra utgå i detta fall.

Arméförvaltningens civila departement hade framhållit, att departementet bland annat med hänsyn till Kungl. Maj:ts beslut den 7 augusti 1931 angående ifrågasatt pension åt förre rullföringsbiträdet Sandgren icke ansett sig kunna tillstyrka framställning till riksdagen om beredande av pension åt Svenson. Statskontoret ville emellertid i detta hänseende erinra, att Sandgren ådömts straffarbete ävensom förklarats ovärdig att i rikets tjänst vidare nyttjas, samt att ämbetsverket i anledning härav avstyrkt den av honom gjorda ansökningen om pension.

Statskontoret har alltså hemställt, att åt Svenson måtte utverkas en årlig pension av 996 kronor.

Departementets
chefen.

Då befattningarna såsom rullföringsbiträde torde få anses vara huvudsakligen avsedda för pensionerade militärer, synes — såsom riksdagen även framhållit i samband med behandlingen av förut omförmälda ärenden angående pension åt rullföringsbiträdet Borg — tjänstgöring av ifrågasatt art i regel icke böra föranleda beviljande av pension. Med hänsyn därtill att Svenson, som vid avgång ur militärtjänst innehaft underofficersbeställning på stat, sedermera under mer än 30 år i en följd tjänstgjort såsom rullföringsbiträde och av denna verksamhet haft sin huvudsakliga bärgning, anser jag dock i detta fall skäl föreligga för utverkande av pension. I fråga om storleken av pensionen ansluter jag mig till statskontorets förslag.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att rullföringsbiträdet vid Arboga rullföringsområde nr 52, löjtnanten i armén Gustaf Georg Svenson

må från och med månaden näst efter den, varunder hans förordnande såsom rullföringsbiträde upphör, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 996 kronor.

11:o.

Kokerskan vid garnisonssjukhuset å Karlsborg Augusta Adamsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Adamsson är född den 10 januari 1883;

att hon varit anställd vid garnisonssjukhuset å Karlsborg från och med den 1 november 1910 till och med den 31 augusti 1917 såsom tjänstepiga och under tiden därefter såsom kokerska (föreståndarinna för köket);

att hon sedan den 1 juli 1928 åtnjutit avlöning enligt 3 lönegraden i den i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) intagna löneplanen för kvinnlig sjukvårds- och ekonomipersonal med den för sagda lönegrad angivna högsta lönen eller, förutom dyrtidstillägg, 1,050 kronor, varjämte hon åtnjutit naturaförmåner, bestående av fri kost, bostad, bränsle, lyse och tvätt;

att hennes arbetsförmåga enligt för henne den 30 december 1932 utfärdad läkarintyg på grund av sjukdom (kronisk njursjukdom med äggvita, förhöjt blodtryck och inkompensationsbesvär) är i väsentlig grad nedsatt samt att hon inom en snar framtid kan förväntas bli oförmögen att vidare fullgöra de med hennes anställning vid garnisonssjukhuset förenade göromålen och för framtiden oförmögen att med arbete försörja sig;

samt att hon för sitt uppehälle är helt beroende av inkomst av arbetsanställning.

Direktionen över garnisonssjukhuset å Karlsborg har gjort framställning om pension åt Adamsson.

Arméförvaltningens civila departement har hemställt, att en årlig pension av 600 kronor måtte beredas Adamsson och därvid anført, bland annat, följande:

Med hänsyn därtill att Adamsson endast vore 50 år gammal syntes det departementet tveksamt, huruvida någon pension överhuvudtaget borde tillkomma henne. Emellertid syntes Adamsson inom en snar framtid på grund av sjukdom bli urständssatt att sköta sin befattning vid sjukhuset. Vid sådant förhållande och då riksdagen i ett flertal fall medgivit, att arbeterskor vid försvarsväsendet, vilka icke uppnått 50 års ålder men på grund av sjukdom nödgats lämna sina anställningar, finge komma i åtnjutande av pension, ansåge departementet, att jämväl i här föreliggande fall någon pension borde utgå.

Beträffande pensionsbeloppets storlek ville departementet erinra där- om, att 1931 års riksdag enligt förslag av Kungl. Maj:t (prop. nr 50, p. 18; riksd. skr. nr 202, p. 33) tilldelat arbeterskan vid arméns tvättanstalt i Stockholm Agnes Sofia Ros, vilken vid 56 års ålder och efter en tjänste-

tid av inemot 23 år nödgats till följd av sjukdom lämna sin anställning, en årlig pension av 660 kronor. I anledning därav och då Adamsson varit i statens tjänst ungefär lika lång tid som Ros men å andra sidan vore något yngre till levnadsåldern, syntes beloppet av Adamssons pension böra fastställas till 600 kronor.

Statskontoret har biträtt civila departementets hemställan.

*Departements-
chefen.*

Även jag anser det skäligt, att Adamsson kommer i åtnjutande av pension, efter det hon på grund av sjukdom nödgats lämna sin anställning. Med hänsyn till Adamssons anställningstid anser jag vid jämförelse med de pensionsbelopp, som under senare år av riksdagen beviljats i liknande fall, att pensionen åt Adamsson bör bestämmas till något högre belopp än som ifrågasatts av myndigheterna, förslagsvis 696 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kokerskan vid garnisonssjukhuset å Karlsborg Augusta Adamsson må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 696 kronor.

12:o.

Sömmerskan vid Upplands regementes skrädderiverkstad Katarina Charlotta Brunn, född Krantz. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Brunn är född den 6 februari 1865;

att hon varit anställd såsom sömmerska vid Upplands regementes skrädderiverkstad sedan den 1 augusti 1913;

att hennes avlöning, dyrtidstillägg inberäknat, under åren 1927—1931 utgjort i medeltal omkring 1,700 kronor för år;

samt att hennes arbetsförmåga på grund av sjukdom är varaktigt nedsatt och för närvarande motsvarar högst en tredjedel av den för fullt arbetsför person normala arbetsförmågan.

Chefen för Upplands regemente har gjort framställning om beredande av pension åt Brunn.

Arméförvaltningens intendentsdepartement, som tillstyrkt pension, har med hänsyn till att Brunns tjänstetid vid avgång ur tjänst kunde beräknas komma att uppgå till omkring 20 år ansett pensionen skäligen böra fastställas till 660 kronor för år.

Statskontoret har anslutit sig till intendentsdepartementets förslag.

*Departements-
chefen.*

Under återopande av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att sömmerskan vid Upplands regementes skrädderiverkstad Katarina Charlotta Brunn, född Krantz, må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 660 kronor.

13:o.

Förra kokerskan vid Göta trängkår Ellen Ingeborg Freijd, född Magnusson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Freijd är född den 30 december 1876;

att hon var anställd såsom kokerska vid Göta trängkår under tiden 1 mars 1917—30 september 1932 eller sålunda omkring 15 $\frac{1}{2}$ år;

att hennes avlöning vid kåren under de två senaste åren av anställningstiden uppgick till 930 kronor för år jämte dyrtidstillägg, varjämte hon åtnjöt förmån av fri bostad, kost och tvätt samt bränsle och lyse;

att hon i pension efter sin avlidne man från Bergslagernas järnvägar uppbär 701 kronor för år jämte dyrtidstillägg;

samt att hon enligt av regementsläkaren vid Göta trängkår utfärdat intyg lider av kronisk ledgångsreumatism med deformeringar av ett flertal leder, till vilken sjukdom hennes arbete i kårens kokinrättning i väsentlig grad bidragit.

Chefen för Göta trängkår har gjort framställning om pension åt Freijd och därvid framhållit, att lokalerna i kårens kokinrättning varit mycket fuktiga, kalla och dragiga samt att Freijds tjänstgöring därstädes syntes hava starkt bidragit till hennes sjukdom.

Arméförvaltningens civila departement har hemställt om beredande av pension åt Freijd med 280 kronor för år och anført i huvudsak följande:

Enär Freijd endast vore omkring 56 år, syntes det kunna ifrågasättas, huruvida över huvud taget något årligt understöd av statsmedel borde beredas henne på grund av hennes befattning såsom kokerska vid Göta trängkår. Med hänsyn till innehållet i regementsläkarens intyg och i betraktande av hennes omkring 15 $\frac{1}{2}$ års långa och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst ville departementet emellertid icke motsätta sig, att pension bereddes henne.

Vad anginge beloppet av den pension, som sålunda borde tillkomma Freijd, syntes densamma vid tillämpning av de grunder, enligt vilka under senare år pension åt kokerskor vid armén pläгат bestämmas, böra utgå med 624 kronor för år.

Emellertid åtnjöte Freijd pension efter sin avlidne man med 816 kronor för år. I anledning härav syntes förenämnda pensionsbelopp å 624 kronor böra avsevärt reduceras. Departementet ansåge för sin del, att pensionen borde bestämmas till 280 kronor, varigenom hon i sammanlagda pensionsförmåner skulle äga uppbära 1,096 kronor årligen.

Statskontoret har i ärendet anført följande:

Visserligen hade Freijd vid avgången ur tjänst uppnått en levnadsålder av allenast 55 år, och utgjorde hennes tjänstetid endast omkring 15 ½ år, men då hon på grund av sjukdom, vartill hennes arbete i en dragig och fuktig kökslokal i väsentlig grad ansetts hava bidragit, nödgats lämna sin anställning, syntes någon pension av statsmedel böra beredas henne. Mot det av arméförvaltningens civila departement beräknade pensionsbeloppet, 624 kronor, syntes i och för sig icke vara något att erinra. Med hänsyn därtill att Freijd åtnjöte pension i egenskap av änka efter anställningshavare vid Bergslagernas järnvägar, hade emellertid nämnda ämbetsverk ansett beloppet böra reduceras till 280 kronor. Därest någon reduktion över huvud ansåges böra äga rum, syntes den likväl böra stanna vid 480 kronor.

*Departements-
chefen.*

I likhet med myndigheterna anser jag, att Freijd bör komma i åtnjutande av pension. Pensionen synes skäligen böra bestämmas till 624 kronor för år.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra kokerskan vid Göta trängkår Ellen Ingeborg Freijd, född Magnusson, må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnat sin anställning vid kåren, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 624 kronor.

14:o.

Tvätterskan vid Gotlands truppers ångtvättinrättning Ida Kristina Högberg, född Gustafsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Högberg är född den 20 december 1868;

att hon sedan den 23 oktober 1916 — med undantag av tiden 20 maj 1917 — 31 mars 1918 samt 2 juli 1922 — 3 maj 1923, varunder hon på grund av arbetsbrist varit permitterad — innehaft anställning såsom tvätterska vid Gotlands truppers ångtvättinrättning, vilken anställning hon kommer att lämna den 30 juni 1933;

att hennes avlöning vid tvättinrättningen — dyrtidstillägg inberäknat — under de senaste fem budgetåren uppgått till omkring 1,250 kronor för år;

samt att hennes arbetsförmåga är nedsatt på grund av hjärtsjukdom och begynnande ålderdomssvaghet.

Militärbefälhavaren på Gotland har gjort framställning om beredande av pension åt Högberg.

Arméförvaltningens intendentsdepartement har, under framhållande att Högbergs tjänstetid vid tidpunkten för den beräknade avgången ur tjänst

komme att uppgå till omkring 15 år, tillstyrkt pension åt Högberg till belopp av 600 kronor.

Statskontoret har anslutit sig till arméförvaltningens intendentsdepartements förslag och därvid anfört följande:

Då omständigheterna i förevarande fall beträffande levnads- och tjänst-ålder i allt väsentligt överensstämde med vad i Kungl. Maj:ts proposition nr 57, punkt 3, till 1930 års riksdag anförts rörande pension åt tvätterskan Anna Teresia Karlsson, ansåge statskontoret, att pension borde beredas Högberg till samma belopp, 600 kronor, som beviljats tvätterskan Karlsson. Statskontoret finge därför tillstyrka, att åtgärd vidtoges i enlighet med den av intendentsdepartementet gjorda hemställan.

Under åberopande av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att *Departements-
chefen.*
Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att tvätterskan vid Gotlands truppers ångtvättin-rättning Ida Kristina Högberg, född Gustafsson, må från och med månaden näst efter den, varunder hon avgår ur tjänst, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

15:o.

Förra föreståndarinnan för Bodens ingenjörkårs tvättinrättning Hilda Josefina Malmqvist, född Månsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Malmqvist är född den 25 december 1877;

att hon varit anställd vid Bodens ingenjörkår under omkring 22 år, nämligen såsom kokerska under tiden 1 januari 1909—15 augusti 1910, såsom baderska under sammanlagt ett halvt år under hösten 1911 och våren 1912 samt såsom föreståndarinna för kårens tvättinrättning från och med den 1 mars 1913 till och med den 31 december 1932, då tvättinrättningen blivit nedlagd i samband med inrättandet av central tvättinrättning för Bodens garnison;

att Malmqvist efter utgången av år 1932 ej kunnat beredas lämpligt arbete vid den centrala tvättinrättningen eller vid Bodens ingenjörkår;

att Malmqvists avlöningsförmåner vid tvättinrättningen sedan den 1 januari 1927 utgjort kontant lön till belopp av 1,800 kronor för år, vartill kommit dyrtidstillägg jämte förmån av fri bostad om två rum och kök samt vedbrand och lyse, dock att hon sedan oktober 1931 i stället för naturaförmåner åtnjutit tillägg å den kontanta lönen med 600 kronor för år;

samt att Malmqvist enligt läkarintyg lider av organiskt hjärtfel med betydlig blodtrycksförhöjning, sannolikt helt stående i samband med åderförkalkning inom kärlsystemet, på grund av vilken sjukdom hennes arbetsförmåga i en snar framtid torde komma att bli mycket starkt nedsatt.

Chefen för Bodens ingenjörkår har gjort framställning om utverkande av pension åt Malmqvist.

Arméförvaltningens intendentsdepartement, som tillstyrkt pension, har ansett pensionen skäligen böra bestämmas till 756 kronor.

Statskontoret har anslutit sig till intendentsdepartementets förslag.

*Departements-
chefen.*

I anslutning till vad ämbetsverken föreslagit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra tvättföreståndarinnan vid Bodens ingenjörkår Hilda Josefina Malmqvist, född Månsson, må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnat sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 756 kronor.

16:o.

Tvätterskan vid Upplands regementes tvättninrättning Ida Eugenia Maria Omberg, född Karlsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Omberg är född den 20 mars 1872;

att hon varit anställd såsom tvätterska vid Upplands regementes tvättninrättning sedan den 15 juni 1913;

att hennes avlöning, dyrtidstillägg inberäknat, under åren 1927—1931 utgjort i medeltal omkring 1,650 kronor för år;

samt att hennes arbetsförmåga på grund av sjukdom är varaktigt nedsatt och för närvarande motsvarar högst en tredjedel av den för fullt arbetsför person normala arbetsförmågan.

Chefen för Upplands regemente har gjort framställning om beredande av pension åt Omberg.

Arméförvaltningens intendentsdepartement, som tillstyrkt pension, har med hänsyn till att Ombergs tjänstetid vid avgång ur tjänst kunde beräknas komma att uppgå till omkring 20 år ansett pensionen skäligen böra bestämmas till 660 kronor för år.

Statskontoret har anfört följande:

Goda skäl syntes föreligga för beredande av pension av statsmedel i detta fall, och då icke något syntes vara att erinra mot det föreslagna pensionsbeloppet, 660 kronor, som motsvarade vad som under liknande förhållanden av 1932 års riksdag beviljats tvätterskan Selma Alexandra Bergqvist, född Lundin (prop. nr 157, p. 4; riksd. skr. nr 227, p. 29), tillstyrkte statskontoret, att åtgärd vidtoges i överensstämmelse med intendentsdepartementets förslag.

*Departements-
chefen.*

Under åberopande av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att tvätterskan vid Upplands regementes tvättninrättning Ida Eugenia Maria Omberg, född Karlsson,

må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 660 kronor.

Socialdepartementet.

17:o.

Karantänsmästaren Johan Harald Herman Skantze, karantänsbiträdena Carl Rudolf Olsson och Georg Carlsson samt maskinisten Karl August Blomberg. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

beträffande *Skantze*,

att han är född den 24 januari 1877;

att han sedan den 1 december 1919 eller sålunda över 13 år varit anställd såsom karantänsmästare vid karantänsanstalten på Käsö;

samt att han i avlöning åtnjuter dels kontant 3,600 kronor för år, varav arvode 2,500 kronor, personligt lönetillägg 500 kronor, ersättning för ved- och belysningsämnen 450 kronor och ersättning för båtlega och skrivmaterialier 150 kronor, dels ock förmån av fri bostad jämte trädgård, vilken förmån uppskattats till ett årligt värde av omkring 500 kronor;

beträffande *Olsson*,

att han är född den 27 november 1867;

att han sedan april 1894 eller sålunda under nära 39 år varit anställd som karantänsbiträde vid karantänsanstalten på Käsö;

att han i avlöning åtnjuter kontant 1,162 kronor 50 öre för år, varav 1,080 kronor såsom arvode och 82 kronor 50 öre såsom ersättning för mistad förmån av fri läkarvård, ävensom fri bostad, vilken sistnämnda förmån uppskattats till ett årligt värde av omkring 200 kronor;

samt att han enligt uppgift av t. f. karantänsläkaren numera är föga arbetsför;

beträffande *Carlsson*,

att han är född den 1 december 1883;

att han sedan november 1905 eller sålunda över 27 år varit anställd såsom karantänsbiträde vid karantänsanstalten på Käsö;

samt att han åtnjuter samma avlöningsförmåner som Olsson; och

beträffande *Blomberg*,

att han är född den 26 september 1860;

att han under tiden 20 december 1884—3 januari 1891 eller något över 6 år tjänstgjorde såsom sjöman vid 2:a eldare- och hantverksskompaniet samt såsom eldare och eldarekorpral m. m. å flottans fartyg och vid dess varv i Stockholm;

att han år 1890 avlade maskinistexamen vid flottans station i Stockholm och år 1892 avlade övermaskinistexamen vid navigationsskolan i Stockholm;

att han sedan den 11 januari 1912 eller sålunda över 21 år varit anställd såsom maskinist vid karantänsanstalten på Fejan;

samt att Blomberg enligt mellan honom och medicinalstyrelsen den 25 maj 1926 upprättat kontrakt äger åtnjuta arvode med 3,000 kronor för år ävensom under den tid, Fejans karantänsanstalt är i verksamhet, förmån av fri bostad, kost, lyse och vedbrand för honom själv.

Samtliga förenämnda befattningshavare hava med hänsyn till ifrågasatt omorganisation av karantänsväsendet i Sverige blivit av medicinalstyrelsen uppsagda från sina befattningar från och med den 1 juli 1933.

Medicinalstyrelsen har gjort framställning om utverkande av pension åt omförmälda befattningshavare och därvid beträffande beräkningen av pensionerna anfört följande:

Till grund för beräkning av de pensioner, som kunde komma ifråga, syntes böra läggas de till befattningshavarna för närvarande utgående löneförmånerna — beträffande Skantze dock efter avdrag av den till 150 kronor uppgående ersättningen för båtlega och skrivmaterialier — samt vars och ens anställningstid i statens tjänst och levnadsålder.

I fråga om pensionsålder och antal tjänstår för pension syntes karantänspersonalen närmast vara jämförlig med å fyrskepp anställda fyrmästare och fyrbiträden, för vilka enligt civila pensionslagen erfordrades 62 levnadsår och 30 tjänstår för erhållande av hel pension. Den omständigheten att ingen av nu ifrågavarande befattningshavare erlagt sådana avgifter för egen pensionering, som enligt civila pensionslagen ålåg där avsedda befattningshavare, syntes, med hänsyn till att nämnda avgifter ansåges täcka en tredjedel av pensionernas belopp, böra föranleda till att de pensionsbelopp, som enligt i pensionslagen angivna grunder skulle tillkomma nu förevarande befattningshavare, borde reduceras med en tredjedel.

Enligt nu angivna riktlinjer skulle pensionsunderlaget för Skantze beräknas till 1,755 kronor 56 öre, varav Skantze, som vid avgång från tjänsten den 1 juli 1933 kunde räkna 13 tjänstår, skulle äga uppbära $\frac{13}{30}$ eller, avrundat till närmast högre med 12 delbara belopp, 768 kronor, samt för en var av Olsson och Carlsson utgöra 605 kronor 55 öre, vilket belopp, avrundat till närmast högre med 12 delbara tal eller 612 kronor, skulle tillkomma Olsson såsom pension, medan Carlsson, som vid avgång från tjänsten den 1 juli 1933 kunde räkna endast 27 tjänstår, skulle äga uppbära allenast $\frac{27}{30}$ av samma belopp eller i avrundat tal 552 kronor. För Blomberg skulle pensionsunderlaget beräknas till 1,333 kronor 33 öre, av vilket belopp Blomberg, som vid avgång från tjänsten den 1 juli 1933 räknade 27 tjänstår, skulle uppbära $\frac{27}{30}$ eller, avrundat till med 12 delbart belopp, 1,200 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts har medicinalstyrelsen hemställt, att förenämnda befattningshavare vid karantänsanstalterna på Kängsö och Fejan måtte från och med månaden näst efter den, varunder de efter den 30 juni 1933 avginge från sina befattningar, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten komma i åtnjutande av årliga pensioner med förslagsvis följande belopp, nämligen Skantze 768 kronor, Olsson 612 kronor, Carlsson 552 kronor samt Blomberg 1,200 kronor.

Statskontoret har anfört i huvudsak följande:

Den förestående avvecklingen av karantänsanstalterna å Käsö och Fejan syntes icke komma att helt genomföras under nästkommande budgetår, såvitt framginge av vad som anförts å sid. 190—191 och 196 under femte huvudtiteln av statsverkspropositionen till innevarande års riksdag. Vid Fejans karantänsanstalt skulle vakthållningen anförtrors åt en nyligen pensionerad karantänsvakt; men vid Käsö karantänsanstalt beräknades den ena av nuvarande två karantänsbiträden böra bibehållas i tjänst även under nästkommande budgetår. Det syntes därför vara i någon mån ovisst, om pensionering i den omfattning, som av medicinalstyrelsen föreslagits, erfordrades redan med ingången av budgetåret 1933/1934.

Vad beträffade spörsmålet, om här kunde anses föreligga skäl att bereda pension, finge statskontoret erinra, att under senare år åtgärder i dylikt syfte vidtagits till understödjande av före pensionsåldern entledigade statstjänare dels i samband med 1925 års omorganisation av försvarsväsendet, dels i anledning av den indragning av personal vid kontrollen över sockerbeskattningen, som föranletts av 1929 års riksdags beslut om denna beskattnings upphörande, dels ock genom 1930 års riksdags medgivanden i anledning av statens minskade järnvägsbyggnadsverksamhet. Då det i nu förevarande fall liksom i nyss omförmälda gällde genomgripande ändringar av organisatorisk art, med vilka befattningshavarna tidigare knappast haft anledning att räkna, syntes förtidspensionering jämväl i nu ifrågakommande fall kunna anses vara fullt motiverad.

Om statskontoret alltså kunde ansluta sig till medicinalstyrelsens framställning om beredande av pension åt Skantze, Olsson, Carlsson och Blomberg, så kunde statskontoret däremot icke undgå att finna de av styrelsen föreslagna pensionsbeloppen för de tre förstnämnda väl knappt tilltagna.

Vad Skantze beträffade finge ämbetsverket erinra, att 1932 års riksdag avgjort en liknande pensionsfråga i det att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 233, punkt 6, beviljat pension å 1,800 kronor åt karantänsvakten vid Fejan A. E. Lundin (riksd. skr. nr 227, p. 46). Denne hade visserligen varit 65 år gammal och kunnat räkna 38 tjänstår; och om man för så stor pension uppställde kravet på åtminstone 30 tjänstår, skulle Skantze, som hade allenast 13 tjänstår, icke böra i pension erhålla mer än 780 kronor. Då emellertid Skantze vore 56 år gammal och nu entledigades till följd av karantänsanstaltens avveckling utan utsikt att under rådande förhållanden kunna erhålla annan anställning samt alltså kunde antagas vara för sitt uppehälle hänvisad så gott som uteslutande till vad han erhöle i pension, måste berörda belopp anses vara för lågt. Därest icke karantänsanstaltens avveckling mellankommit, hade han kunnat påräkna att vid uppnådda 65 levnadsår och intjänat 22 tjänstår erhålla pension, beräknad efter samma grunder, som tillämpats i avseende på pensionen åt förenämnde Lundin. Pensionen skulle då hava utgjort 1,320 kronor, och vid sådant förhållande kunde det icke anses annat än billigt, att Skantze under föreliggande förhållanden erhöle åtminstone 1,200 kronor i pension.

Vidkommande därefter karantänsbiträdena Olsson och Carlsson syntes vid avpassande av pensioner åt dem de i kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) angivna grunderna för bland annat förtidspension åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen kunna tjäna såsom förebild. Avpassade efter nämnda grunder skulle pensionerna bli för Olsson 1,152 kronor och för Carlsson 1,080 kronor. Skulle emellertid dessa belopp be-

finnas väl höga med hänsyn till den jämförelsevis låga avlöningen (1,362 kronor 50 öre), syntes dock pensionsbeloppen icke böra understiga 996 respektive 900 kronor.

Med tillämpning av nyssnämnda grunder komme pensionen för Blomberg att motsvara det av medicinalstyrelsen föreslagna beloppet, som statskontoret därför ville tillstyrka.

*Departements-
chefen.*

Även jag finner mig böra förorda, att pension beredes i det föregående omnämnda befattningshavare vid karantänsanstalterna på Käsö och Fejan. Med beaktande av befattningshavarnas ställning och löneförhållanden samt tjänstetid ävensom anledningen till deras avgång har jag ansett pensionerna böra bestämmas för Skantze till 1,320 kronor, för Blomberg till 1,200 kronor samt för vardera av Olsson och Carlsson till 996 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att karantänsmästaren vid karantänsanstalten på Käsö Johan Harald Herman Skantze, karantänsbiträden därstädes Carl Rudolf Olsson och Georg Carlsson samt maskinisten vid karantänsanstalten på Fejan Karl August Blomberg må från och med månaden näst efter den, varunder de avgå från anställning vid nyssnämnda karantänsanstalter, dock tidigast från och med den 1 juli 1933, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årliga pensioner med följande belopp, nämligen Skantze 1,320 kronor, Olsson 996 kronor, Carlsson 996 kronor och Blomberg 1,200 kronor.

18:o.

Förre polismannen Jonas Andersson Stertman. Av i ärendet verkställd utredning inhämtas,

att Stertman är född den 5 december 1871;

att han var anställd vid Svea livgarde under tiden 23 augusti 1890—23 oktober 1894;

att han under tiden 1 december 1900—15 januari 1932 under olika tidsperioder å tillhopa omkring 15 år 7 månader enligt förordnanden av länsstyrelser m. fl. myndigheter innehaft anställning med avlöning helt eller delvis av statsmedel, nämligen

under tiden 1 december 1900—9 maj 1902 såsom extra polisman i Forsa socken av Gävleborgs län (lönebidrag av statsmedel 400 kronor för år),

under tiden 1 januari 1907—30 juni 1909 såsom extra polisman i Bjuråkers socken av Gävleborgs län (lönebidrag av statsmedel 500 å 600 kronor för år),

under tiden 1 maj 1910—15 oktober 1912 såsom länsdetektiv i Västernorr-

lands län (avlöning 1,000 kronor för år av statsmedel och 1,000 kronor för år av landstingsmedel),

under tiden 12 juli—31 december 1918 såsom förste inspektör vid livsmedelsfiskalskontoret för Stockholms stad (avlöning av statsmedel tillhopa omkring 1,870 kronor),

under tiden 1 februari 1919—10 oktober 1923 såsom extra polisman inom Stockholms län (lönebidrag av statsmedel 1,500 kronor för år, motsvarande hälften av sammanlagda avlöningen),

under tiden 11 oktober 1923—30 april 1925 samt under september 1928 såsom extra befattningshavare (tulldetektiv) i tullverket (avlöning 600 kronor för månad, vilken utgått helt av statsmedel),

och under tiden 20 november 1925—15 januari 1932 i olika perioder å tillhopa 2 år 4 månader 20 dagar såsom spritpolis i Värmlands eller Gävleborgs län (vid tjänstgöringen i Värmlands län traktamente 25 kronor för dag jämte reseersättning och vid tjänstgöringen i Gävleborgs län 350 kronor för månad jämte rese- och traktamentsersättning, i bägge fallen helt av statsmedel);

att han under tiden emellan förenämnda anställningsperioder innehåft åtskilliga anställningar och uppdrag såsom polisman eller detektiv i kommunal eller enskild tjänst;

samt att enligt den 25 oktober 1932 utfärdad läkarintyg Stertmans arbetsförmåga på grund av nervsjukdom och muskelreumatism — »båda sjukdomarna tydligen ådragna efter misshandelsskada i tjänsten» — är varaktigt nedsatt och för närvarande kan anses motsvara högst $\frac{1}{3}$ av den för fullt arbetsför person normala arbetsförmågan.

I en vid 1928 års riksdag inom andra kammaren väckt motion, nr 60, hemställdes om beviljande åt Stertman av pension eller understöd till belopp av 1,000 kronor för år, att utgå från och med 1928 års ingång.

I motionen anfördes, bland annat, att Stertman utfört ett osedvanligt krävande och ihärdigt arbete i ordningsmaktens tjänst mot såväl spritsmugglare som även grövre förbrytare. Så t. ex. hade han framgångsrikt deltagit i kampen mot den s. k. Undenäsligan och därvid tillfogats åtskilliga skador. Hans uppslitande arbete hade till viss del brutit hans kraft så till vida, att han ådragit sig sannolikt obotlig reumatisk värk, som komme att medföra inskränkt arbetsförhet och inom en ej alltför avlägsen framtid helt betaga honom möjligheten att med eget arbete förvärva skäligt uppehälle.

Bankoutskottet anförde i sitt utlåtande nr 30, p. 62, i anledning av den sålunda väckta motionen följande:

Utskottet funne vissa billighetsskäl kunna åberopas till stöd för förslaget om pension åt Stertman. Emellertid ansåge sig utskottet icke kunna på grundval av då föreliggande utredning intaga ståndpunkt till pensionsfrågan. Den tid, Stertman såsom stamanställd vid Svea livgarde och som

polisman för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker m. m. haft anställning direkt i statens tjänst, syntes utskottet alltför kort för att i och för sig motivera pension av statsmedel åt honom. Vad beträffade av Stertman i övrigt innehavda polismannaförordnanden ville utskottet framhålla, att utredningen i ärendet icke utvisade, huruvida och i vad mån statsverket under dessa förordnanden bidragit till Stertmans avlöning. Innan utredning i angivna hänseende föreläge, syntes frågan om pension åt Stertman icke kunna upptagas till prövning. På grund härav och då berörda utredning syntes böra efter framställning i vederbörlig ordning verkställas genom Kungl. Maj:ts försorg — varefter Kungl. Maj:t torde, om anledning därtill befunnas föreligga, komma att framlägga förslag i ämnet för riksdagen — ansåge sig utskottet böra avstyrka bifall till motionen.

I enlighet med utskottets hemställan föranledde motionen icke någon riksdagens åtgärd.

Genom särskilda beslut den 14 januari och den 18 september 1931 har Kungl. Maj:t sedermera funnit av Stertman ingivna ansökningar om pension för det dåvarande icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

I utlåtanden över sistnämnda ansökningar hade statskontoret anfört, bland annat, att ämbetsverket ansåge Stertman böra komma i åtnjutande av pension, när han icke längre kunde försörja sig genom eget arbete, men att, då så ännu icke syntes vara förhållandet, pension för det dåvarande icke syntes böra beviljas.

Hos Kungl. Maj:t har nu Stertman i en den 16 oktober 1932 dagtecknad skrift gjort förnyad framställning om erhållande av pension, att utgå från och med den 1 januari 1933. Till stöd för ansökningen har Stertman anfört, bland annat, att han numera icke ägde möjlighet till inkomst genom förvärvsarbete, i anledning varav han vore för sitt uppehälle beroende av den pension, som kunde varda honom beviljad.

Statskontoret har i sitt utlåtande över sist omnämnda ansökning erinrat om vad ämbetsverket yttrat i anledning av Stertmans två tidigare hos Kungl. Maj:t gjorda ansökningar om pension samt vidare anfört följande:

Enär Stertman, enligt vad statskontoret inhämtat, icke syntes vidare kunna påräkna något förordnande såsom spritpolis och då han alltså vid framskriden ålder och efter omkring tjugu års anställning med avlöning helt eller delvis av statsmedel numera icke längre kunde ägna sig åt den verksamhet, som hittills givit honom medel till försörjning, ville statskontoret tillstyrka, att pension av statsmedel utverkades åt honom. Beträffande storleken av pensionen ville statskontoret, med erinran att ämbetsverket i utlåtande till 1928 års bankoutskott ifrågasatt pension åt Stertman till belopp av 1,008 kronor, framhålla, att med hänsyn till den ytterligare tid, varunder Stertman därefter använts i statens tjänst, ett något högre belopp, förslagsvis 1,200 kronor, syntes böra beviljas honom. Pensionen syntes, såsom Stertman begärt, få åtnjutas från och med den 1 januari 1933.

I anslutning härtill har statskontoret hemställt, att Stertman måtte från och med den 1 januari 1933 få åtnjuta pension till belopp av 1,200 kronor för år, att bestridas från allmänna indragningsstaten.

Såsom av den i ärendet förebragta utredningen framgår har Stertman under sammanlagt nära 20 år, däri inberäknat omkring 4 års militärtjänstgöring, innehaft anställning mot avlöning, som helt eller delvis bestritts av statsmedel. Med hänsyn härtill och då Stertman numera styrkt sig vara oförmögen att försörja sig, vill jag icke motsätta mig, att pension av statsmedel beredes honom. Pensionen synes mig dock skäligen icke böra bestämmas till högre belopp än 900 kronor för år. Pensionen torde böra bestridas från allmänna indragningsstaten och utgå från och med den 1 januari 1933.

*Departements-
chefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre polismannen Jonas Andersson Stertman må, räknat från och med den 1 januari 1933, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 900 kronor.

Kommunikationsdepartementet.

19:o.

Arbetaren vid statens vattenfallsverks byggnadsavdelning Svante Alfred Berggren. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Berggren är född den 7 juni 1868;

att han varit anställd såsom soldat vid Hallands (Vestgöta-Dals) regemente under tiden 30 september 1891—6 september 1904;

att han sedan den 3 oktober 1907 under sammanlagt omkring 21 1/2 år tjänstgjort vid statens vattenfallsverks byggnadsavdelning;

att hans arbetsförtjänst under åren 1929—1932 utgjort i medeltal omkring 2,700 kronor om året;

samt att han på grund av sjukdom (åderförkalkning, hjärtsvaghet och kronisk ledgångsreumatism) är för all framtid oförmögen till arbete.

Enligt bestämmelserna i kungörelsen den 8 november 1918 (nr 859) angående pensionering av förmän och arbetare vid statens järnvägsbyggnader samt statens vattenfallsverks byggnadsavdelning erfordras för rätt till pension enligt samma kungörelse att hava uppnått en levnadsålder av 55 år samt att under minst 25 år hava varit anställd vid nyssnämnda eller liknande statens arbetsföretag. Enär Berggren innehaft sådan anställning under allenast 21 hela år, är han icke berättigad till pension enligt omförmälda kungörelse.

Vattenfallsstyrelsen har gjort framställning om utverkande åt Berggren av en årlig pension å allmänna indragningsstaten till belopp av 756 kronor.

Statskontoret, som tillstyrkt pension, har därvid anfört, bland annat, följande:

Statskontoret ville erinra om, att riksdagen i ett flertal fall beviljat pensioner från allmänna indragningsstaten åt arbetare vid statens vattenfallsverks byggnadsavdelning, vilka icke innehaft i kungörelsen den 8 november 1918 (nr 859) föreskriven tjänstetid av 25 år. Sålunda hade 1929 års riksdag (skr. nr 215, p. 62) medgivit, att arbetaren K. P. Nilsson, som innehaft en anställningstid av 21 år, finge åtnjuta en årlig pension till belopp av 756 kronor. Vidare hade 1930 års riksdag (riksd. skr. nr 369, p. 66) tillerkänt arbetaren K. J. Forslund efter en anställningstid av likaledes 21 år en pension å samma belopp, 756 kronor. Då Berggren innehade ungefär samma anställningstid som förenämnda två arbetare, eller något mer än 21 år, samt därjämte under 13 år varit soldat — vilken sistnämnda tid dock icke i och för sig i detta sammanhang syntes kunna tillgodoräknas honom — ansåge statskontoret, att jämväl han borde komma i åtnjutande av pension till enahanda belopp eller 756 kronor.

*Departements-
chefen.*

Under åberopande av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbetaren vid statens vattenfallsverks byggnadsavdelning Svante Alfred Berggren må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 756 kronor.

20:o.

Förre arbetaren vid statens vattenfallsverks byggnadsavdelning Oskar Olsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Olsson är född den 22 augusti 1863;

att han under tiden 1 april 1909—15 mars 1913, 17 mars 1913—18 mars 1925 och 5 maj—6 juli 1925 eller under sammanlagt något över 16 år varit anställd vid statens vattenfallsverks byggnadsavdelning;

att hans avlöning från statens vattenfallsverk uppgått till 2,422 kronor år 1923, 3,141 kronor år 1924 samt 1,343 kronor år 1925;

samt att han enligt företett läkarintyg sedan år 1914 lider av astma bronchiale, vilken sjukdom med stor sannolikhet kan förmodas vara ådragen genom arbetet i statens vattenfallsverks tjänst, och på grund av denna sjukdom varit oförmögen till arbete sedan år 1925.

Enligt bestämmelserna i kungörelsen den 8 november 1918 (nr 859) angående pensionering av förmän och arbetare vid statens järnvägsbyggnader

samt statens vattenfallsverks byggnadsavdelning erfordras för rätt till pension jämlikt samma kungörelse att hava uppnått en levnadsålder av 55 år samt att under minst 25 år hava varit anställd vid nyssnämnda eller liknande statens arbetsföretag. Enär Olssons tjänstetid omfattar allenast 16 hela år, är han icke berättigad till pension enligt omförmälda kungörelse.

Vattenfallsstyrelsen har gjort framställning om utverkande av pension åt Olsson och därvid anfört, bland annat, följande:

Olsson hade under tiden för sin anställning hos statens vattenfallsverk huvudsakligen arbetat vid fångdammsbyggnader, tidvis såsom förman, och därvid särskilt utmärkt sig vid dessa understundom riskfyllda arbeten. Han hade varit en synnerligen duglig arbetare och gjort verket stora tjänster.

I den för erhållande av pension enligt kungörelsen den 8 november 1918 (nr 859) föreskrivna minimitiden fattades för Olsson omkring 8 år 10 månader, under det att Olsson uppfyllde åldersvillkoret. Enligt läkarintyg hade Olsson alltsedan han slutat sin anställning vid verket varit och vore fortfarande oförmögen till arbete på grund av sjukdom, som han med stor sannolikhet ådragit sig under sitt arbete i verkets tjänst. Med hänsyn till föreliggande omständigheter borde enligt vattenfallsstyrelsens mening något understöd av statsmedel beredas Olsson.

I detta sammanhang finge vattenfallsstyrelsen påpeka, att 1926 års pensionsutredning i sitt den 29 juni 1927 avgivna yttrande över ett av 1921 års pensionskommitté uppgjort förslag till ny pensionslag för kommunikationsverken m. m. föreslagit, att viss reducerad pension måtte tillkomma sådan arbetare av den kategori, Olsson tillhörde, som entledigades på grund därav, att han befunnas till följd av sjukdom, vanförhet, lyte eller nedsatt arbetsförmåga mindre tjänlig till arbete, under förutsättning att han vid avgången uppnått en levnadsålder, som med högst 7 år understeg vederbörande pensionsålder, 65 år, och tillika kunde räkna minst 15 anställningsår.

Vattenfallsstyrelsen ville tillika erinra, att 1927 års riksdag beviljat årlig pension åt förre timlönaren O. G. Johansson (riksd. skr. nr 214, p. 25) samt att 1930 års riksdag beviljat samma förmån åt förre träarbetaren L. A. Eriksson (riksd. skr. nr 369, p. 68), vilka båda anställningshavare innehaft något kortare tjänstetid än Olsson.

I anslutning till vad sålunda anförts har vattenfallsstyrelsen hemställt om utverkande av pension åt Olsson till belopp av 576 kronor för år, att utgå från och med den 1 januari 1933 och bestridas från allmänna indragningsstaten.

Statskontoret har i infortrat utlåtande anfört följande:

På grund av vad vattenfallsstyrelsen anfört måste goda skäl anses föreligga att utverka pension av statsmedel åt Olsson, ehuru hans tjänstetid uppginge till allenast något över 16 år. Vad det föreslagna pensionsbeloppet, 576 kronor, beträffade finge statskontoret framhålla, att i de två av vattenfallsstyrelsen åberopade fallen pensionsbeloppen fastställts till 624 kronor, oaktat vederbörande anställningshavare haft något kortare tjänstetid än Olsson. Toge man däremot till utgångspunkt det lägsta pensionsbelopp, som kunde ifrågakomma enligt kungörelsen den 8 november

1918 (nr 859), d. v. s. pension för anställningshavare med 25 tjänstår, vilken pension, omräknad till s. k. ny pension, utgjorde 852 kronor, och beräknades pensionen till $\frac{16}{25}$ av sistnämnda belopp, komme man efter avjämnning till med tolv delbart krontal till en pension å allenast 540 kronor. Statskontoret ville ifrågasätta, huruvida icke även åt Olsson borde beredas samma pensionsbelopp, 624 kronor, som beviljats i de båda åberopade fallen.

Departements-
chefen.

Lika med ämbetsverken finner jag pension böra utverkas åt Olsson. Pensionen synes skäligen böra bestämmas till det av statskontoret ifrågasatta beloppet, 624 kronor. Med biträdande i övrigt av vattenfallsstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre arbetaren vid statens vattenfallsverks byggnadsavdelning Oskar Olsson må, räknat från och med den 1 januari 1933, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 624 kronor.

Finansdepartementet.

21:o.

Städerskan hos kammarkollegiet Helena Maria Carlqvist, född Johnsdotter. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Carlqvist är född den 2 juli 1859;

att hon är änka sedan år 1910;

att hon sedan den 1 april 1910 med biträde av en sonhustru samt, efter den 1 juli 1929, jämväl av ytterligare en kvinnlig arbetskraft utfört städningen och rengöringen inom kammarkollegiets ämbetslokaler i det s. k. gamla kungshuset å Riddarholmen;

att hon varit sysselsatt med städningsarbetet omkring 5 timmar om dagen;

att hon — förutom ersättning för de varje vår och höst återkommande storrengöringarna — för städningsarbetets utförande under de senaste åren uppburit sammanlagt 370 kronor i månaden, av vilket belopp hon utgivit 215 kronor till sina biträden vid städningen, i anledning varav hennes egen andel utgjort 155 kronor, motsvarande 1,860 kronor för år räknat;

att kollegiet tillhandahållit de för arbetet erforderliga materialerna;

att hon vid sidan av anställningen hos kollegiet icke haft annan avlönad sysselsättning;

samt att hon för sitt uppehälle är helt beroende av sin arbetsförtjänst.

Kammarkollegiet har, med vitsordande att Carlqvist städse utfört sitt arbete med noggrannhet och till verkets fulla belåtenhet, gjort framställning om beredande åt Carlqvist av pension till belopp av 660 kronor för år.

Statskontoret har anfört följande:

Då Carlqvist till följd av sjukdom och hög ålder nödgades lämna sin anställning såsom städerska hos kammarkollegiet, vilken syssla hon innehaft under omkring 23 år, syntes goda skäl föreligga att åt henne utverka någon pension av statsmedel.

De pensionsbelopp, som tilldelats städerskor vid statsinstitutioner, hade ganska väsentligt varierat. Avlöningsförhållandena vore ju också högst olika och arbetet mer eller mindre omfattande. I nu förevarande fall hade ersättning utgått med 1,860 kronor för år. Det av kammarkollegiet föreslagna pensionsbeloppet, 660 kronor, ansåge statskontoret sig kunna tillstyrka.

Även jag finner det skäligt, att Carlqvist kommer i åtnjutande av pension. Det av ämbetsverken föreslagna pensionsbeloppet synes emellertid väl högt vid jämförelse med de pensionsbelopp, som beviljats i tidigare liknande fall. För egen del förordar jag, att pensionen åt Carlqvist bestämmes till 600 kronor för år.

*Departements-
chefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att städerskan hos kammarkollegiet Helena Maria Carlqvist, född Johnsdotter, må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning hos kollegiet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

22:o.

Arbetarna vid mynt- och justeringsverket August Viktor Salén, Gustaf Alfred Andersson och Per Walfrid Andersson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

beträffande *Salén*,

att han är född den 16 november 1862;

att han sedan den 21 december 1889 eller således mer än 43 år varit anställd vid mynt- och justeringsverket;

samt att han varit placerad å verkets medaljverkstad, där han tjänstgjort såsom ersättare för förmannen och tidvis vikarierat för denne;

beträffande *Gustaf Alfred Andersson*,

att han är född den 15 december 1863;

att han sedan den 2 mars 1908 eller således under 25 år varit anställd vid mynt- och justeringsverket;

samt att han haft sitt arbete förlagt till verkets präglingsverkstad, där han tjänstgjort såsom ersättare för förmannen; och

beträffande *Per Walfrid Andersson*,
att han är född den 11 februari 1865;
att han varit anställd i mynt- och justeringsverkets tjänst sedan den 1 juli 1908 och således den 1 juli 1933, då han beräknas komma att lämna sin anställning, kan åberopa en anställningstid i statens tjänst av 25 år;
samt att hans arbete vid verket under de senare åren bestått i uppräkn-
ning och granskning av de färdiga mynten.

Av utredningen framgår vidare, att förenämnda arbetare numera till-
höra högsta lönegruppen i det för myntverkets arbetare gällande löne-
avtalet med en avlöning av 340 kronor för månad eller 4,080 kronor för år.

Mynt- och justeringsverket har gjort framställning om utverkande av
pension åt ifrågavarande tre arbetare och därvid anfört, bland annat,
följande:

Förevarande anställningshavare hörde till mynt- och justeringsverkets
äldsta och mest betrodda arbetare och hade samtliga varit placerade på
ansvarsfulla poster. Det stora förtroende verket visat dessa arbetare hade
de på allt sätt motsvarat, och hade de ådagalagt en omutlig hederlighet
samt ett aldrig svikande intresse för sitt arbete.

Verket funne det för sin del önskvärt, att myntverkets arbetare, på
grund av de stora personliga kvalifikationer, som måste ställas på de-
samma, borde betraktas såsom stående i en viss särställning och i detta
avseende närmast jämföras med sedeltryckeriets arbetare, ehuru de i löne-
hänseende intoge en avsevärt ogynnsammare ställning.

Beträffande storleken av pensionsbeloppen ansåge mynt- och justerings-
verket, att en något gynnsammare beräkningsgrund än den, som eljest
användes för statens vanliga arbetare, borde vara motiverad. Verket
ville föreslå, att pensionerna i förevarande fall beräknades så, som om
anställningshavarna varit placerade i 7 lönegraden för ordinarie befatt-
ningshavare vid allmänna civilförvaltningen. För befattning i nämnda
lönegrad gällde ett pensionsunderlag av 1,824 kronor. För Salén, som in-
nehade en anställningstid av 43 år, ville ämbetsverket sålunda tillstyrka
en pension till belopp av 1,824 kronor. För G. A. Andersson och P. W. An-
dersson, vilkas tjänstetid uppginge till endast 25 år, syntes pensionen
böra beräknas till $\frac{25}{36}$ av 1,824 kronor eller således till 1,302 kronor, vilket
belopp för vinnande av delbarhet med tolv borde avrundas till 1,308 kronor.

Med tillämpning av nyss angivna beräkningsgrund hade ämbetsver-
ket i framställning, som föranlett proposition till 1928 års riksdag, före-
slagit pension till belopp av 1,308 kronor åt arbetaren vid mynt- och juste-
ringsverket A. Hjorth (prop. nr 42; riksd. skr. nr 352, p. 2). Riksdagen
hade emellertid i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag beviljat en pension
av allenast 900 kronor. Det vore emellertid att märka, att av Hjorths
tjänstetid allenast 17 år avsett tjänstgöring vid mynt- och justeringsver-
ket samt att Hjorth vid avgången varit endast 64 år gammal. Han hade
icke heller innehaft sådana förtroendeposter vid verket som nu ifråga-
varande arbetare.

Mynt- och justeringsverket har sålunda hemställt, att åt omförmälda
arbetare måtte utverkas årliga pensioner med följande belopp, nämligen åt

Salén 1,824 kronor och åt envar av Gustaf Alfred Andersson och Per Walfrid Andersson 1,308 kronor.

Statskontoret har anfört i huvudsak följande:

Goda skäl syntes föreligga för beredande av pension åt ifrågavarande arbetare. Beträffande de pensionsbelopp, som kunde ifrågakomma, ville statskontoret erinra om förenämnda proposition till 1928 års riksdag angående pension åt arbetaren A. Hjorth, av vilken proposition framginge, att den beräkningsgrund, som myntdirektören föreslagit och nu åter upptagit, ogillats och att pensionen ansetts böra för en arbetare vid mynt- och justeringsverket med en sammanlagd tjänstetid av 25 år utgöra 900 kronor.

För arbetarna G. A. Andersson och P. W. Andersson, vilka innehade en tjänstetid av 25 år, syntes högre pension än 900 kronor icke kunna ifrågakomma. Arbetaren Salén hade en avsevärt längre tjänstetid, och för honom ville statskontoret föreslå ett pensionsbelopp av 1,080 kronor.

I anslutning härtill har statskontoret hemställt, att årliga pensioner måtte av sjunde huvudtitelns förslagsanslag till mynt- och justeringsverket beviljas åt Salén med 1,080 kronor och åt envar av Gustaf Alfred Andersson och Per Walfrid Andersson med 900 kronor.

Lika med ämbetsverken anser jag, att omförmälda anställningshavare vid mynt- och justeringsverket böra komma i åtnjutande av pension av statsmedel. Vid bestämmandet av pensionsbeloppen synes mig visserligen den av mynt- och justeringsverket föreslagna beräkningsgrunden icke kunna godtagas. Med hänsyn till vad i ärendet blivit upplyst angående arten av ifrågavarande anställningshavares arbete vill jag emellertid förorda, att pensionsbeloppen bestämmas till något högre belopp än statskontoret föreslagit, nämligen för Salén till 1,200 kronor och för envar av Gustaf Alfred Andersson och Per Walfrid Andersson till 996 kronor. Pensionerna torde böra bestridas från allmänna indragningsstaten.

*Departements
chefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbetarna vid mynt- och justeringsverket August Viktor Salén, Gustaf Alfred Andersson och Per Walfrid Andersson må från och med månaden näst efter den, varunder de lämna sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årliga pensioner, Salén till belopp av 1,200 kronor och vardera av Gustaf Alfred Andersson och Per Walfrid Andersson till belopp av 996 kronor.

Ecklesiastikdepartementet.

23:o.

Vedhuggaren Per Lindh. Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Lindh är född den 2 mars 1875;

att han från år 1890 intill våren 1932 utfört sågning, huggning och bärning av ved åt olika statsdepartement, därvid han till en början arbetat såsom biträde åt sin fader men sedermera självständigt handhaft arbetet;

att nyssnämnda arbete upphört i samband med departementens inflyttning i nya kanslihuset;

att han i ersättning för sagda arbete under de sista fem åren uppburit i medeltal omkring 3,675 kronor för år, därav för arbete åt ecklesiastikdepartementet omkring 2,050 kronor, för arbete åt justitiedepartementet omkring 975 kronor och för arbete åt jordbruksdepartementet omkring 650 kronor;

att han därjämte utfört vedsågning m. m. åt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen från år 1890 till år 1911, åt hydrografiska byrån åren 1908—1919 samt åt statens meteorologisk-hydrografiska anstalt från och med år 1920 till hösten 1926;

samt att hans arbetsförmåga på grund av lindrigare förslamning av höger arm och ben (hemipares dexter) är nedsatt med omkring 30 procent.

Lindh har gjort framställning i syfte att komma i åtnjutande av pension och därvid framhållit, att han genom upphörande av arbetet åt statsdepartementen blivit berövad sitt levebröd.

Statskontoret har anfört följande:

Statskontoret funne det rättvist och billigt, att åt Lindh bereddes någon pension av statsmedel, då han nu förlorat den arbetsförtjänst, varav han till huvudsaklig del haft sitt uppehälle, och, enligt vad läkarintyg utvisade, knappast syntes kunna erhålla annan sysselsättning, varmed han kunde försörja sig. För bestämmande av pensionens belopp syntes Lindh lämpligen kunna jämföras med sådan löntagare, till vilken förtidspension utginge jämlikt kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) angående förtidspension och avskedsersättning åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen. Med tillämpning av i nämnda kungörelse angivna grunder och med utgångspunkt från att Lindhs inkomst under senare år i medeltal uppgått till mer än 3,600 kronor för år syntes pension åt Lindh böra utgå med 1,260 kronor för år, vilket belopp statskontoret funne väl avvägt.

Under återopande av vad sålunda anförts har statskontoret hemställt om beredande av pension åt Lindh till belopp av 1,260 kronor för år.

Med hänsyn till i ärendet upplysta förhållanden anser jag mig i likhet med statskontoret böra tillstyrka, att pension beredes Lindh. Beträffande pensionsbeloppets storlek kan jag däremot icke ansluta mig till statskontorets förslag. Enligt vad jag inhämtat har nämligen det inkomstbelopp för Lindh, från vilket statskontoret utgått vid beräkningen av pensionen, icke i sin helhet tillfallit denne, utan Lindh har haft att av den uppgivna inkomsten vidkännas icke obetydliga utlägg för nödigt arbetsbiträde. Med hänsyn härtill synes skälig reducering av det av statskontoret ifrågasatta pensionsbeloppet böra vidtagas, förslagsvis till 1,020 kronor. Pensionen synes böra utgå från och med den 1 januari 1933. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

Departements-
chefen.

att förre vedhuggaren vid ecklesiastikdepartementet m. fl. statsinstitutioner Per Lindh må, räknat från och med den 1 januari 1933, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,020 kronor.

24:o.

Extra räknebiträdet vid Lunds universitets astronomiska observatorium Samuella Filippa Matilda Nilsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Nilsson är född den 20 augusti 1870;

att hon sedan den 1 augusti 1911 varit anställd såsom extra räknebiträde vid Lunds universitets astronomiska observatorium med åliggande, bland annat, att handhåva observatoriets kassa och bokföring;

att hennes avlöningsförmåner i medeltal för år utgjort, under åren 1912—1917 omkring 590 kronor och under åren 1918—1931 omkring 1,900 kronor;

att jämlikt beslut av 1931 års riksdag vid observatoriet inrättats tre ordinarie räknebiträdesbefattningar med placering i lönegraden B 4 i löneplanen för ordinarie befattningshavare vid allmänna civilförvaltningen;

samt att Nilsson, enär hon vid tiden för tillsättandet av nyssnämnda befattningar uppnått 60 års ålder, icke kunnat ifrågakomma till erhållande av dylik befattning.

Större akademiska konsistoriet i Lund har, med anledning av en av observatoriets föreståndare professorn K. E. Lundmark hos konsistoriet gjord framställning, hos kanslern för rikets universitet hemställt om utverkande av pension åt Nilsson till belopp av 984 kronor för år.

Universitetskanslern har tillstyrkt beredande åt Nilsson av pension med skäligt belopp.

Statskontoret har anfört följande:

Statskontoret ansåge skäl föreligga, att i förevarande fall pension utverkades av statsmedel. Det föreslagna pensionsbeloppet, 984 kronor, som utgjorde två tredjedelar av pensionsunderlaget, 1,476 kronor, för ordinarie befattningshavare i lönegraden B 4 av det för allmänna civilförvaltningen gällande avlöningsreglementet, syntes emellertid statskontoret för högt. Därest — såsom i liknande fall plägat ske — pensionen bestämdes i anslutning till de grunder, som kommit till uttryck i det av 1926 års pensionsutredning den 29 mars 1927 avgivna förslaget till ny civil pensionslag m. m., skulle nämligen beloppet med en beräknad tjänstetid av 21 år bli 876 kronor ($1,404 - 140 = 1,264$; $\frac{21}{30} \times 1,264 = 884$, avjämnat till 876).

Statskontoret har i enlighet härmed hemställt, att Nilsson måtte få komma i åtnjutande av pension till belopp av 876 kronor för år.

*Departements-
chefen.*

Det synes även mig skäligt, att pension utverkas i föreliggande fall. Beträffande pensionsbeloppet ansluter jag mig till statskontorets förslag. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att extra räknebiträdet vid Lunds universitets astronomiska observatorium Samuella Filippa Matilda Nilsson må från och med dagen näst efter den, då hon avgår ur tjänst, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 876 kronor.

25:o.

Förre portvakten vid tandläkarinstitutet Kristina Margareta Mårtensson, född Krohner. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Mårtensson är född den 4 april 1868;

att hon från och med år 1905 intill utgången av juni 1932 varit anställd vid tandläkarinstitutet, dock med avbrott för en tid av omkring 3 år under den första delen av anställningstiden;

att hon under tiden till september 1923 handhade städningen å institutets protesavdelning;

att hon vid institutets inflyttning i nya lokaler i oktober 1923 erhöll befattningen såsom portvakt därstädes, vilken befattning hon innehade till den 1 juli 1932;

att hon vid sidan av portvaktssysslan förestod städningen av institutets alla avdelningar intill den 1 mars 1929, då på grund av omläggning av arbetet med städningen inom institutet hennes befattning med städningsbestyret i huvudsak upphörde;

att hennes avlöning vid institutet utgjorde, för månad räknat, 40 kronor från och med år 1905 till och med september 1916, 60 kronor från och med oktober sistnämnda år till och med mars 1918, 75 kronor från och med april till och med september 1918, 125 kronor från och med oktober 1918

till och med oktober 1922, 145 kronor från och med november 1922 till och med februari 1929 samt 45 kronor från och med mars 1929;

att hon därjämte från och med år 1909 åtnjöt fri bostad, bestående av ett rum under den tid, institutet bedrev sin verksamhet i de gamla lokalerna, och två rum och kök efter inflyttningen i de nya lokalerna;

att hon enligt för henne utfärdat läkarintyg icke längre besitter sådana krafter, att hon bör åtaga sig tyngre arbete;

samt att hon lämnat portvaktssysslan vid institutet i samband därmed att vid institutet anställts en ytterligare vaktmästare, vilken tillika tjänstgör såsom portvakt och bebor den av Mårtensson förut disponerade lägenheten.

Kanslern för rikets universitet har, med föranledande av en av tandläkarinstitutets lärarråd gjord och av karolinska institutets lärarkollegium tillstyrkt framställning, hemställt om beredande av pension åt Mårtensson.

Statskontoret har i utlåtande den 4 mars 1932 anfört i huvudsak följande:

Då Mårtensson efter långvarig anställning vid tandläkarinstitutet dels såsom städerska och dels såsom portvakt komme att entledigas till följd av portvaktssysslans sammanslagning med en nyinrättad vaktmästarbefattning vid institutet, syntes någon pension av statsmedel billigtvis böra beredas henne. I utlåtande den 17 februari 1932 i fråga om väckt förslag att bereda pension åt portvakten i ecklesiastikdepartementets lokaler i Stockholm Albertina Sofia Andersson (prop. 233/1932, p. 8) hade statskontoret givit uttryck för den meningen, att denna portvakt, vilken i likhet med Mårtensson åtnjutit en jämförelsevis liten kontant avlöning och därjämte fri bostad, billigtvis borde i pension få åtnjuta ungefär samma belopp som den kontanta avlöningen eller 504 kronor. Beträffande Mårtensson föreläge jämväl i övrigt ungefär liknande omständigheter som i fråga om Albertina Sofia Andersson, dock att den förra hade fem år längre tjänstetid. Även i detta fall ville statskontoret förorda, att pensionsbeloppet bestämdes att motsvara den kontanta avlöningen.

På grund av vad sålunda anförts har statskontoret tillstyrkt utverkande av pension åt Mårtensson till belopp av 540 kronor.

Under åberopande av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att *Departement-
chefen,*
Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra portvakten vid tandläkarinstitutet Kristina Margareta Mårtensson, född Krohner, må från och med månaden näst efter den, varunder hon avgått ur tjänst, under sin återstående livstid å allmänna in-
dragningsstaten uppbära en årlig pension av 540 kronor.

26:o.

Eldaren vid högre lärarinneseminariet Oskar Viktor Benediktus Storeck. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Storeck är född den 9 augusti 1860;

att han varit anställd såsom eldare vid högre lärarinneseminariet i Stockholm sedan den 1 januari 1895 eller alltså över 38 år;

att hans dagliga arbetstid uppgått till 4 à 5 timmar;

att hans löneförmåner såsom eldare under de senaste femton åren utgjort, dyrtidstillägg oberäknat, 1,000 kronor för år, varav 750 kronor i staten för seminariet upptagen avlöning och 250 kronor jämlikt särskilda beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen utgående tillfällig löneförbättring;

att han mot särskild ersättning, vilken under senare år uppgått till omkring 500 kronor för år, tillika vid seminariet varit behjälplig med utförande av vissa snickeriarbeten och mindre reparationer;

samt att arbetet vid seminariet utgjort hans huvudsakliga sysselsättning.

Rektorn vid högre lärarinneseminariet har gjort framställning om utverkande åt Storeck av pension till skäligt belopp.

Skolöverstyrelsen har hemställt, att Storeck måtte beviljas pension till belopp av 660 kronor, motsvarande i avrundat tal $\frac{2}{3}$ av den av Storeck såsom eldare senast uppburna årsavlöningen, 1,000 kronor.

Statskontoret har under framhållande att arbetet vid lärarinneseminariet, enligt vad handlingarna i ärendet utvisade, utgjort Storecks huvudsakliga sysselsättning, tillstyrkt vidtagande av åtgärd i enlighet med skolöverstyrelsens förslag.

*Departements-
chefen.*

Med biträdande av myndigheternas förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att eldaren vid högre lärarinneseminariet Oskar Viktor Benediktus Storeck må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning vid seminariet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 660 kronor.

27:o.

Förre vaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Strängnäs Gustaf Wilhelm Bergstrand. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Bergstrand är född den 18 oktober 1862;

att han under tiden 1 november 1912—31 oktober 1932 eller sålunda under 20 år tjänstgjort såsom vaktmästare vid högre allmänna läroverket i Strängnäs;

att hans avlöningsförmåner utgjort — förutom fri bostad om 1 rum och kök jämte vedbrand och lyse — kontant lön, vilken till en början utgått med 780 kronor men sedermera successivt höjts och under åren 1920—1931 utgjort i medeltal 3,170 kronor för år;

att i sistnämnda belopp inräknats extra lönetillägg med 200 kronor för hösttermin och 250 kronor för vårtermin, som enligt särskilda beslut av läroverkets lärarkollegium från och med höstterminen 1920 till och med vårterminen 1930 tillerkänts Bergstrand och som, enligt vad läroverkets rektor i ärendet uppgivit, varit avsedda att utgöra ersättning åt Bergstrands hustru Anna Kajsa Bergstrand, född år 1863, för av henne utfört arbete med städning inom läroverkets lokaler;

att Bergstrands hustru alltsedan tidpunkten för mannens tillträde av vaktmästarbefattningen och intill utgången av vårterminen 1930, under vilken tid det ålegat Bergstrand såsom vaktmästare att verkställa städning av läroverkets samtliga lokaler, varit mannen behjälplig med städningens utförande;

samt att Bergstrand sedan höstterminen 1923 tjänstgjort såsom timlärare i slöjd vid läroverket.

Skolöverstyrelsen har, efter framställning av rektorn vid läroverket, i skrivelse den 8 december 1931 hemställt, att Bergstrand och hans hustru måtte komma i åtnjutande av årliga pensioner till belopp av respektive 984 kronor och 374 kronor. Till stöd härför har överstyrelsen anfört, bland annat, följande:

Bergstrands befattning såsom vaktmästare vid högre allmänna läroverket i Strängnäs vore att hänföra till samma pensionsklass, som av läroverksöverstyrelsen i år 1911 avgivet förslag till läroverksvaktmästares pensionering föreslagits för andre vaktmästare vid högre allmänna läroverk. Full pension, beräknad för en tjänstetid av 30 år, hade under senare år åt dylika befattningshavare beviljats med 1,320 kronor eller det belopp, vartill av riksdagen tidigare till vaktmästare av nämnda pensionsklass beviljade pensioner, 880 kronor, uppginge vid omräkning till nyreglerad pension. Jämväl åt Bergstrand syntes böra beviljas efter samma grunder beräknad pension. Då denne emellertid hade en tjänstetid av endast 20 år, syntes pensionen böra avkortas i förhållande till den av Bergstrand sålunda innehavda tjänstaldern och i enlighet härmed bestämmas till ett belopp av 984 kronor.

Beträffande Bergstrands hustru har skolöverstyrelsen ansett, att hon från och med den 1 november 1912 intill utgången av vårterminen 1930 varit anställd såsom städerska vid läroverket och att förenämnda, av mannen Bergstrand under åren 1920—1930 uppburna extra lönetillägg utgjort henne såsom städerska tillkommande lön.

Statskontoret har i utlåtande den 19 december 1931 anslutit sig till skolöverstyrelsens förslag om utverkande åt mannen Bergstrand av pension till belopp av 984 kronor för år.

I fråga om skolöverstyrelsens förslag om beredande av pension jämväl åt Bergstrands hustru har statskontoret anfört följande:

Med hänsyn till vad som uppgivits beträffande vaktmästaren Bergstrands avlöningsförhållanden syntes hustruns anställning som städerska närmast haft karaktär av biträde åt mannen. Statskontoret ansåge sig på grund härav icke kunna i detta sammanhang tillstyrka, att nu omförmälda tjänstgöring finge tillgodoräknas henne för erhållande av pension, på sätt skolöverstyrelsen föreslagit, utan syntes frågan härom lämpligen böra upptagas till prövning i samband med utverkande åt henne av änkepension, därest hon skulle komma att överleva mannen.

I anledning av vad statskontoret sålunda anfört har vaktmästaren Bergstrand inkommit med en till Kungl. Maj:t ställd skrift, däri han anhållit, att pension måtte beviljas såväl honom som hans hustru med belopp, icke understigande de av skolöverstyrelsen föreslagna beloppen, eller, därest Kungl. Maj:t på av statskontoret anförda skäl funne hustrun icke böra komma i åtnjutande av pension, varom nu vore fråga, i stället föreslå riksdagen medgiva, att pensionen åt honom bestämdes med skälig hänsyn tagen till de av makarna uppburna löneförmånerna ävensom därtill att han under vissa år jämväl tjänstgjort såsom slöjdlärare.

Efter remiss har *skolöverstyrelsen* den 3 mars 1932 avgivit förnyat utlåtande i ärendet. Överstyrelsen har därvid vidhållit sin i skrivelsen den 8 december 1931 gjorda framställning. Beträffande Bergstrands nyss återgivna alternativt framställda yrkande i syfte att, för den händelse hustrun icke kunde tillerkännas pension, pensionen åt honom måtte bestämmas till högre belopp än som ifrågasatts av ämbetsverken har överstyrelsen anfört följande:

Skolöverstyrelsen ansåge icke, att Bergstrands ganska begränsade tjänstgöring såsom slöjdlärare kunde läggas till grund för någon pensionsberäkning. Däremot ville överstyrelsen instämma däri, att om Bergstrand skulle tilldelas en pension, som skulle motsvara icke blott hans eget utan jämväl hans hustrus arbete, den skäligen borde beräknas till högre belopp än om den avsåge allenast hans eget arbete. En beräkningsgrund för sådant högre belopp syntes enligt överstyrelsens mening kunna vinnas på flera olika sätt, och hade överstyrelsen intet att erinra emot, att han då i pensionshänseende likställdes med de vaktmästare, som i läroverksöverstyrelsens förut omförmälda förslag till läroverksvaktmästares pensionering hänförts till den första pensionsklassen. Pensionen åt Bergstrand borde i så fall bestämmas till 1,152 kronor för år.

Statskontoret har i förnyat utlåtande den 27 januari 1933 anfört bland annat följande:

Ett fall, som företedde ganska stora likheter med nu ifrågavarande, hade varit föremål för behandling vid 1906 års riksdag. I statsverkspropositionen, tionde huvudtiteln, punkten 26, hade Kungl. Maj:t föreslagit, att vaktmästaren vid folkskoleseminariet i Falun E. G. Hedman och hans hustru städerskan vid samma seminarium Elisabet Hedman skulle efter entledigandet från sina anställningar åtnjuta särskilda pensioner. I utlåtande rörande pension åt hustru Hedman hade statskontoret anfört, att, enär

genom beviljande av pension åt mannen Hedman hänsyn toges till det arbete, hustrun Hedman egentligen såsom mannens biträde vid bestridande av vaktmästargöromålen utfört i seminariets tjänst, samt detta arbete alltså icke borde under mannens livstid föranleda till beredande av särskild pension åt hustru Hedman, statskontoret icke funne sig kunna förorda framställningen om pension åt henne. Statsutskottet hade tillstyrkt pension åt vaktmästaren Hedman men på de skäl, som av statskontoret anförts, avstyrkt pension åt hustrun. Riksdagen hade bifallit utskottets hemställan (riksd. skr. nr 146, p. 36).

Av handlingarna i nu förevarande ärende framginge, att intill år 1930 det ankommit på vaktmästaren vid Strängnäs högre allmänna läroverk att verkställa all städning för läroverket. Hustrun hade icke varit av vederbörande myndighet antagen till städerska och ej heller uppburit någon ersättning, utan hon hade varit av mannen anlitat biträde vid fullgörande av ett honom åliggande tjänstebestyr. Med hänsyn till konsekvenserna hade det alltid ansetts betänkligt att med statsmedel pensionera ett på sådant sätt anställt biträde.

Vad därefter beträffade skolöverstyrelsens alternativt framställda förslag, att, om pension ansåges icke böra beredas hustru Bergstrand, det för vaktmästaren Bergstrand föreslagna pensionsbeloppet, 984 kronor, måtte höjas till 1,152 kronor, finge statskontoret framhålla, att, då skolöverstyrelsen funnit vaktmästaren Bergstrands ganska begränsade tjänstgöring såsom slöjdlärare icke kunna läggas till grund för någon pensionsberäkning, statskontoret icke kunde tillstyrka sådan höjning. Det kunde ju icke förnekas, att det av statskontoret förordade pensionsbeloppet för vaktmästaren Bergstrand vore jämförelsevis lågt, men orsaken därtill vore den korta tjänstetiden 20 år.

Lika med myndigheterna anser jag, att vaktmästaren Bergstrand bör komma i åtnjutande av pension. Däremot finner jag mig på av statskontoret anförda skäl icke kunna biträda skolöverstyrelsens förslag om beredande av pension jämväl åt Bergstrands hustru. I likhet med statskontoret anser jag icke heller tillräcklig anledning föreligga att vid beräkningen av pensionen åt mannen Bergstrand frångå de av skolöverstyrelsen angivna grunder, som under senare år pläгат — utan nämnvärd hänsyn till variationer i anställningshavarnas löneförhållanden — tillämpas vid bestämmandet av pension åt vaktmästare vid allmänt läroverk. Enligt dessa grunder bör pensionen åt Bergstrand bestämmas till 984 kronor för år.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre vaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Strängnäs Gustaf Wilhelm Bergstrand må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnat sin anställning vid läroverket, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 984 kronor.

28:o.

Vaktmästaren vid folkskoleseminariet i Stockholm Karl Rickander. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Rickander är född den 9 juli 1866;

att han från och med den 1 juli 1908 oavbrutet tjänstgjort såsom vaktmästare vid folkskoleseminariet i Stockholm;

att han beräknas komma att avgå från sin anställning vid seminariet den 1 augusti 1933;

att han under senaste år uppburit kontant lön, oberäknat dyrtidstillägg uppgående till 2,175 kronor, varav 300 kronor ålderstillägg och 300 kronor tillfällig arvodesförhöjning, varjämte han åtnjutit förmån av fri bostad med vedbrand och lyse;

samt att från och med år 1918 å Rickanders lön verkställts avdrag för pensionsavgift med 50 kronor för år.

Skolöverstyrelsen har, med föranledande av en av rektor vid folkskoleseminariet gjord framställning, hemställt om utverkande av pension åt Rickander, därvid styrelsen anfört i huvudsak följande:

Överstyrelsen ville erinra om att pension i ett flertal fall beviljats vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare vid folkskoleseminarier och allmänna läroverk. Så hade exempelvis 1932 års riksdag beviljat pension åt vaktmästaren vid folkskoleseminariet i Strängnäs K. A. Hernlund (prop. nr 157, p. 11; riksd. skr. nr 227, p. 62), därvid full pension, beräknad efter en tjänstetid av 30 år, ansetts böra utgöra 1,584 kronor eller det belopp, vartill av riksdagen tidigare beviljade pensioner å 1,100 kronor uppginge vid omräkning till nyreglerad pension.

Vid bestämmande av pension åt Rickander syntes hänsyn böra tagas därtill, att Rickander haft att vidkännas avdrag för erlagda pensionsavgifter med 50 kronor för år. Därest dylika avgifter av Rickander erlagts under 30 år, syntes till utgångspunkt vid beräkningen av pensionen åt honom hava bort tagas ett oreglerat pensionsunderlag av 1,200 kronor. Då emellertid Rickander erlagt pensionsavgifter under allenast 15 år, borde nämnda pensionsunderlag bestämmas till 1,150 kronor. Detta belopp syntes böra omräknas till ny pension och det sålunda uppkomna beloppet reduceras till $\frac{25}{30}$ med hänsyn till att Rickander kunde räkna allenast 25 tjänstår, och borde den Rickander tillkommande pensionen i enlighet härmed bestämmas till 1,370 kronor.

På grund av det sålunda anförda har skolöverstyrelsen hemställt om utverkande av pension åt Rickander till belopp av 1,370 kronor.

Statskontoret har anslutit sig till skolöverstyrelsens förslag, därvid statskontoret emellertid framhållit, att den föreslagna pensionen syntes böra jämkas till närmaste med tolv jämnt delbara belopp och alltså fastställas till 1,368 kronor.

*Departements-
chefen.*

I överensstämmelse med vad som medgivits i tidigare liknande fall bör Rickander komma i åtnjutande av pension efter avgången ur tjänst.

Pensionen åt Rickander torde böra bestämmas i enlighet med de för vaktmästare vid folkskoleseminarier och allmänna läroverk hittills i regel tillämpade grunderna. Till den omständigheten, att Rickander genom löneavdrag i viss utsträckning bidragit till sin pensionering, synes härvid icke böra tagas hänsyn. Ej heller i det av skolöverstyrelsen åberopade pensionsärendet fästes vid pensionens bestämmande avseende vid att vederbörande lämnat bidrag till sin pensionering. Emellertid har skolöverstyrelsen i förevarande ärende även i annat avseende avvikit från de beräkningsgrunder, som hittills tillämpats i fråga om pensionering av vaktmästare, varom nu är fråga, nämligen därigenom att vid reducering av pensionen i förhållande till antalet tjänstår lagts till grund det till s. k. ny pension omräknade pensionsbeloppet i stället för, såsom hittills plägat ske, det oreglerade pensionsbeloppet. Då den av skolöverstyrelsen för Rickander föreslagna pensionen på grund härav kommit att ungefär sammanfalla med det pensionsbelopp, som bör tillkomma Rickander, om pensionen helt bestämmas i enlighet med hittills följda beräkningsgrunder, finner jag icke anledning att ifrågasätta någon ändring av det av skolöverstyrelsen föreslagna pensionsbeloppet.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att vaktmästaren vid folkskoleseminariet i Stockholm Karl Rickander må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningstaten uppbära en årlig pension av 1,368 kronor.

29:o.

Trädgårdsbiträdet vid folkskoleseminariet i Falun August Bergman.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Bergman är född den 9 november 1871;

att han varit anställd såsom trädgårdsbiträde vid folkskoleseminariet i Falun från och med den 1 maj 1916;

att han från och med den 1 april 1930 åtnjutit sjukledighet och enligt läkarintyg är på grund av sjukdom (lungsjukdom) för framtiden oförmögen att sköta sin befattning vid seminariet;

att han handhaft närmaste uppsikten över seminariets trädgård, därvid han ådagalagt utmärkt nit ävensom största förtrogenhet med de olika uppgifter, som hört samman med hans tjänst;

att han under olika tider under åren 1923—1929 tjänstgjort såsom vikarierande lärare i trädgårdsskötsel vid seminariet;

att hans avlöning såsom trädgårdsbiträde under åren 1925—1929 utgjort kontant lön, inberäknat dyrtidstillägg i medeltal uppgående till omkring

2,500 kronor för år, samt förmån av fri bostad jämte bränsle, lyse och planteringsland;

samt att han i ersättning för tjänstgöringen såsom vikarierande lärare i trädgårdsskötsel sedan år 1923 uppburit sammanlagt omkring 1,400 kronor.

Rektorn vid folkskoleseminariet i Falun har anhållit, att pension måtte utverkas åt Bergman.

Skolöverstyrelsen, som tillstyrkt pension åt Bergman, har ansett pensionen böra bestämmas till 1,020 kronor. Därvid har överstyrelsen utgått från att Bergman, därest han varit anställd såsom vaktmästare vid seminariet och i sådan egenskap innehaft fullt antal tjänstår, vid avgång från tjänsten bort komma i åtnjutande av pension med 1,368 kronor, vilket belopp ansetts böra reduceras med en fjärdedel i anslutning till civila pensionslagens regler för bestämmande av sjukpension.

Statskontoret har anfört följande:

Visserligen hade Bergman varit anställd i statens tjänst allenast sedan den 1 maj 1916, men då hans verksamhet blivit synnerligen väl vitsordad och han nu vid framskriden ålder nödgades avgå på grund av sjukdom, som gjorde honom för framtiden oförmögen till arbete, ville det synas, som om pension av statsmedel borde beredas honom. Det av skolöverstyrelsen föreslagna pensionsbeloppet kunde synas vara ganska högt, men under här föreliggande omständigheter ville statskontoret dock icke göra någon erinran däremot. Statskontoret tillstyrkte alltså, att åtgärd vidtoges i enlighet med vad skolöverstyrelsen hemställt.

*Departements-
chefen.*

Ehuru Bergman kan åberopa en effektiv tjänstetid i statens tjänst av allenast omkring 14 år, vill jag med hänsyn till föreliggande omständigheter icke motsätta mig, att pension av statsmedel beredes honom.

I fråga om beräkningen av pensionsbeloppet kan jag icke ansluta mig till skolöverstyrelsens förslag. För egen del vill jag såsom i förevarande fall skäligen pension föreslå ett belopp av 900 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att trädgårdsbiträdet vid folkskoleseminariet i Falun August Bergman må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 900 kronor.

30:o.

Förra städerskan vid högre allmänna läroverket i Kalmar Jenny Karolina Karlsson, född Pettersson. Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Karlsson är född den 5 november 1863;

att hon varit anställd såsom städerska vid högre allmänna läroverket i Kalmar från år 1898 intill utgången av juni månad 1931, då hon på grund av ålderdomssvaghet nödgades lämna sin anställning;

att hennes dagliga arbetstid vid läroverket uppgick till 3 à 4 timmar; samt att hennes avlöning under de senaste åren utgick med 420 kronor för år, varå dyrtidstillägg icke utgått.

Rektorn vid högre allmänna läroverket i Kalmar har i en till skolöverstyrelsen den 12 augusti 1932 inkommen skrift anhängit om utverkande av pension åt Karlsson och därvid anför, bland annat, följande:

Karlsson hade redligt och plikttroget samt för en i förhållande till arbetet mycket knapp avlöning skött sin slitsamma syssla vid läroverket.

Ehuru Karlssons arbetstid vid läroverket uppgått till endast 3 à 4 timmar om dagen, syntes det dock särdeles behjärtansvärt, att någon liten årlig pension bereddes henne såsom hjälp till uppehållet under återstående livstiden, då hon nu, utsliten och fattig, ej längre kunde genom arbete skaffa sig någon inkomst.

Rektor har vidare meddelat, att Karlsson visserligen hade två vuxna barn men icke kunde av dessa påräkna någon nämnvärd ekonomisk hjälp.

Skolöverstyrelsen har anför, i huvudsak följande:

Även skolöverstyrelsen funne billigheten kräva, att då Karlsson under en lång följd av år och för en mycket knapp ersättning troget tjänat läroverket hon på sin ålderdom erhöle någon liten erkänsla i form av pension, även om pensionen med hänsyn till den ringa lönen icke kunde uppgå till det belopp, som riksdagen under senare år plägar bevilja städerskor vid allmänna läroverk. Skolöverstyrelsen ville för sin del föreslå, att pensionen bestämdes till två tredjedelar av Karlssons senaste årsavlöning, 420 kronor, eller således 280 kronor och, avjämnat till närmast lägre med 12 jämnt delbara krontal, 276 kronor.

Pensionen syntes med hänsyn till att framställning därom inkommit först ett helt år, efter det att Karlsson lämnat sin anställning vid läroverket, böra i överensstämmelse med Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut i tidigare liknande fall beviljas att utgå från och med den 1 januari 1933.

Skolöverstyrelsen har sålunda hemställt, att Karlsson måtte från och med den 1 januari 1933 få komma i åtnjutande av en årlig pension av 276 kronor.

Statskontoret har i ärendet anför, i huvudsak följande:

Visserligen förefölle det i någon mån tveksamt, huruvida pension borde beviljas i ett fall sådant som det föreliggande, där vederbörandes arbetskraft ej tagits i anspråk mer än 3 à 4 timmar om dagen och där ersättningen därför givetvis varit obetydlig. Men då tidigare under liknande omständigheter pension beviljats, när, såsom här, ömmande omständigheter förelegat, i vilket avseende kunde hänvisas till 1927 års riksdags beslut i anledning av ett av Kungl. Maj:t i propositionen nr 117, punkt 3, framlagt förslag, ville statskontoret icke motsätta sig, att även i nu förevarande fall någon pension av statsmedel utverkades. Mot vad skolöverstyrelsen i sådant hänseende föreslagit syntes icke vara något att erinra.

Under åberopande av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att *Departementschefen*, Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra städerskan vid högre allmänna läroverket i Kalmar Jenny Karolina Karlsson, född Pettersson, må, räknat från och med den 1 januari 1933, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 276 kronor.

Jordbruksdepartementet.

31:o.

Befälhavaren å fiskeriadминистраtionens fartyg Eysstrasalt, sjökaptenen Nils Olof Knutsson. Av utredningen i ärendet inhämtas,

att Knutsson är född den 23 november 1871;

att han från och med den 15 april 1909 till och med den 30 november 1932 eller således över 23 år varit befälhavare å fartyget Eysstrasalt;

att han på grund av försvagad hälsa icke kunnat kvarstå i sin befattning efter utgången av november 1932;

att hans avlöningsförmåner från och med budgetåret 1927/1928 utgått med ett årligt arvode av 2,160 kronor jämte dyrtidstillägg enligt för befattningshavare vid nyreglerade verk gällande grunder ävensom dagtraktamente med 5 kronor för dag under fartygets seglationstid, vilken uppgått till 6 à 7 månader för år;

samt att det ålegat Knutsson i hans egenskap av befälhavare å berörda fartyg att navigera och vårda fartyget med tillbehör och inventarier samt att svara för den rätta och ekonomiska skötseln av fartyget, att med fartyget verkställa de arbeten, som av lantbruksstyrelsen ålagts honom, samt att vårda den övriga kronans egendom (instrument, fiskredskap och inventarier m. m.), som lämnats under hans tillsyn.

Lantbruksstyrelsen har gjort framställning om utverkande åt Knutsson av pension till belopp av 996 kronor för år och därvid anfört följande:

Vid beräkning av pensionsbeloppet hade styrelsen utgått från ett pensionsunderlag av $\frac{2}{3}$ av avlöningen, 2,160 kronor, eller 1,440 kronor. Detta belopp hade till en början, i anseende till att icke några pensionsavgifter erlagts, minskats med $\frac{1}{10}$ till 1,296 kronor. Då emellertid för åtnjutande av full pension i regel erfordrades beträffande tjänst, jämförlig med den här ifrågavarande, 30 tjänstår, men Knutsson kunde åberopa allenast 23 tjänstår, hade sistnämnda belopp synts böra minskas med $\frac{7}{30}$ därav eller till 993 kronor 60 öre, vilket belopp emellertid, för erhållande av ett med 12 delbart tal, syntes böra avrundas till 996 kronor.

Statskontoret har biträtt lantbruksstyrelsens hemställan.

*Departements-
chefen.*

Under åberopande av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att befälhavaren å fiskeriadministrationens fartyg Eystrasalt, sjökaptenen Nils Olof Knutsson må, räknat från och med den 1 december 1932, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 996 kronor.

32:o.

Hovslagaren vid Strömsholms hingstdepå och vid Strömsholms ridskola Olof Alexander Ahlström. Av utredningen i ärendet inhämtas,

att Ahlström är född den 13 juli 1874;

att han under tiden 1 november 1897—31 oktober 1902 var anställd vid Norrlands dragonregemente;

att han sedan den 1 september 1912 varit anställd såsom hovslagare vid Strömsholms hingstdepå och under samma tid tjänstgjort såsom hovslagare även vid Strömsholms ridskola;

att han vid hingstdepån och ridskolan haft att tillika utföra andra förekommande smidesarbeten och reparationer;

att hans ersättning såväl vid hingstdepån som vid ridskolan varit bestämd genom kontrakt, därvid ersättningen för skoning, som utgjort den väsentligaste delen av hans arbete, utgått enligt fastställd taxa;

att han under åren 1922—1931 i medeltal för år i ersättning uppburit från hingstdepån omkring 1,200 kronor och från ridskolan omkring 3,700 kronor, i vilka belopp ingått jämväl ersättning för kostnaden för vissa av honom tillsläppta materialier ävensom för arbetslön m. m., vilken kostnad uppgått till omkring 45 procent av ersättningsbeloppen;

att han härutöver enligt staten för hingstdepån åtnjutit fri bostad med planteringsland samt bränsle;

att han varit berättigad att vid sidan av sin tjänst vid hingstdepån och ridskolan under vissa villkor utföra arbeten åt enskilda personer och att därvid begagna depåns skostall å tider, då stallet icke behövde användas för depåns eller ridskolans räkning, men att hans arbete vid hingstdepån och ridskolan tagit hans tid i anspråk i sådan omfattning, att han allenast i synnerligen ringa utsträckning haft tillfälle att bereda sig inkomst genom dylika enskilda uppdrag;

samt att Ahlström enligt för honom utfärdat läkarintyg på grund av sjukdom (ledgångsinflammation i vänster handled) är för framtiden oförmögen att sköta sin befattning.

Enligt kungörelse den 8 april 1925 (nr 87) äga vissa icke-ordinarie befattningshavare vid Flyinge hingstdepå och stuteri samt Strömsholms hingstdepå rätt att vid avgång från tjänsten komma i åtnjutande av pension enligt i kungörelsen angivna grunder. Dylik pensionsrätt tillkommer emellertid icke hovslagare, anställd vid nämnda hingstdepåer.

Stuteriöverstyrelsen har, efter framställning av chefen för Strömsholms hingstdepå, hemställt om utverkande av pension åt Ahlström.

Statskontoret har anfört i huvudsak följande:

Hovslagaren vid Strömsholms hingstdepå intoge i sådant hänseende en särskild ställning, att på samma gång han vore befattningshavare vid depån, tillika hovslagare vid ridskolan, han också ägde i viss utsträckning utöva jämväl annan praktik än vid depån och ridskolan. Denna hovslagarens särställning syntes vara anledningen till att han, liksom hovslagaren vid Flyinge hingstdepå och stuteri, undantagits från den pensionering, som enligt 1925 års riksdags beslut (prop. nr 45; riksd. skr. nr 67) och kungörelsen den 8 april samma år (nr 87) anordnats för vissa icke-ordinarie befattningshavare vid nämnda depåer och stuteri.

Emellertid syntes det statskontoret, som om detta förhållande, att hovslagarbefattningen vid Strömsholm icke förenats med rätt till pension enligt förenämnda kungörelse, icke finge betraktas såsom ett absolut hinder för denna befattningshavares pensionering, om särskilda skäl därtill kunde anses föreligga. Så syntes vara fallet med Ahlström, vilken, efter att under fem år hava varit anställd vid Norrlands dragonregemente, alltsedan den 1 september 1912 innehåft hovslagarbefattningen vid Strömsholms hingstdepå och tillika skött hovslageriet vid Strömsholms ridskola, men numera enligt läkarintyg vore för framtiden oförmögen att sköta sin befattning. På grund härav och då hans huvudsakliga verksamhet hade varit göromål för hingstdepån och ridskolan, syntes någon pension böra beredas honom, och syntes bestämmelserna rörande pension för fodermarsk och körmästare i förenämnda kungörelse lämpligen böra i detta fall tillämpas. Om sådan befattningshavare entledigades på grund därav, att han befunnas till följd av sjukdom, vanförhet, lyte eller försvagat hälsotillstånd varaktigt oförmögen att utföra sitt arbete, erhöles han pension till belopp, som icke finge understiga vad i sådant avseende tillkommit honom, därest han vid avgången kunnat räkna 25 tjänstår, d. v. s. 720 kronor, varå annan tilläggsförmån icke åtnjötes än dyrtidstillägg.

Pensionerna enligt omförmälda kungörelse bestredes av det årliga överskott, som kunde uppstå å avkastningen av den hos pensionskassan för tjänstemännen vid Strömsholms hingstdepå samt deras änkor och barn samlade pensionsfonden, sedan de årliga pensionsbeloppen till kassans pensionärer guldits, samt, i den mån detta överskott icke försloge för ändamålet, från allmänna indragningsstaten. Visserligen räckte överskottet å fondavkastningen numera icke till att bestrida alla enligt nämnda kungörelse beviljade pensioner, men då detta förhållande ganska hastigt kunde ändras, syntes det beträffande nu ifrågavarande pension lämpligen kunna stadgas, att kostnaden skulle bestridas på sätt om pensionerna enligt förenämnda kungörelse funnes stadgat.

Statskontoret har alltså hemställt, att Ahlström måtte få komma i åtnjutande av pension till belopp av 720 kronor årligen, att bestridas på sätt, som finnes föreskrivet rörande pensioner, som beviljats enligt kungörelsen den 8 april 1925 (nr 87).

Departements-
chefen.

På av statskontoret anförda skäl förordar även jag, att pension utverkas åt Ahlström. Mot storleken av det av statskontoret föreslagna pensions-

beloppet har jag icke heller funnit anledning till erinran. Med hänsyn till att Ahlström haft sin huvudsakliga inkomst genom arbete för Strömsholms ridskolas räkning kan jag däremot icke ansluta mig till statskontorets förslag därom, att kostnaden för pensionen skulle bestridas på sätt som finnes föreskrivet rörande pensioner, vilka beviljats enligt kungörelsen den 8 april 1925 i fråga om pensionering av vissa icke-ordinarie befattningshavare vid hingstdepåerna. Pensionen synes mig i stället böra beviljas å allmänna indragningsstaten.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att hovslagaren vid Strömsholms hingstdepå och vid Strömsholms ridskola Olof Alexander Ahlström må från och med månaden näst efter den, varunder hans anställning vid hingstdepån och ridskolan upphör, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 720 kronor.

Handelsdepartementet.

33:o.

Maskinisten vid lotsverket Julius Nilsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Nilsson är född den 13 april 1871;

att han under tiden 16 juli 1898—16 november 1911 tjänstgjorde såsom eldare å lotsverkets tjänstefartyg Skanör samt därefter och intill utgången av september 1932 såsom maskinist å samma fartyg;

att hans anställning upphörde på grund av indragning från och med den 1 oktober 1932 av den med nyssnämnda fartyg anordnade lotsuppassningen i Öresund;

samt att Nilsson åtnjutit — förutom ersättning för fri kost ombord — årligt arvode till belopp av 2,880 kronor.

Lotsstyrelsen har anhängit, att åt Nilsson måtte från allmänna indragningsstaten beredas pension till belopp av 1,800 kronor för år, och därvid anfört följande:

Med hänsyn till den av Nilsson uppnådda levnadsåldern samt till den långa tid, han arbetat för lotsverkets räkning, och då han fullgjort sina åligganden på ett i allo tillfredsställande sätt, ansåge lotsstyrelsen sig böra föreslå, att Nilsson tillerkändes en årlig pension att utgå från och med månaden näst efter den, varunder han lämnade sin anställning vid lotsverket. Det hade syntes styrelsen i viss mån tveksamt, huruvida pension borde utgå till Nilsson före uppnådd levnadsålder av 62 år. Då det emellertid icke syntes vara möjligt att bereda Nilsson något arbete vid lotsverket efter den 1 oktober 1932, hade det — i betraktande ej mindre av

Nilssons långvariga, till mer än trettio år uppgående tjänstetid vid lotsverket än även därav, att Nilsson endast omkring ett halvt år efter avgången ur lotsverkets tjänst uppnådde 62 levnadsår — framstått såsom förenligt med billighet och rättvisa, att Nilsson komme i åtnjutande av pension redan från nyss föreslagen tidpunkt.

I fråga om storleken av Nilssons pension ville lotsstyrelsen föreslå ett belopp av 1,800 kronor för år, vilket belopp icke fullt uppginge till $\frac{2}{3}$ av hans årsinkomst. Styrelsen ansåge sig därvid böra erinra, att för ordinarie maskinist å lotsverkets ångfartyg tjänstepensionsunderlaget utgjorde 2,160 kronor.

Då det å pensionsstaten för lotsstyrelsen samt lots- och fyrinrättningen uppförda anslaget å 15,000 kronor till beredande av understöd åt vissa förutvarande befattningshavare vid lotsverket eller deras änkor och barn i sin helhet vore behöfligt för det ändamål, vartill det nu vore avsett, syntes ifrågavarande pension till Nilsson icke böra utgå från detta anslag. I stället syntes pensionen böra — i enlighet med vad av Kungl. Maj:t i några liknande fall, senast i proposition till 1932 års riksdag, nr 233 p. 10, föreslagits — utgå från allmänna indragningsstaten.

Statskontoret har anfört följande:

Visserligen förefölle det föreslagna pensionsbeloppet, 1,800 kronor, ganska högt i jämförelse med vad riksdagen under de senare åren beviljat maskinister i statstjänst (prop. nr 74/1930, p. 8, angående pension å 1,452 kronor åt maskinisten K. E. Wimmerstedt; prop. nr 166/1930, p. 2, angående pension å 1,260 kronor åt maskinisten A. Björk; prop. nr 50/1931, p. 5, angående pension å 1,224 kronor åt maskinisten K. T. Ödmark). Då emellertid Nilssons befattning syntes hava varit av jämförelsevis mera makt-påliggande beskaffenhet och det föreslagna pensionsbeloppet stode i god överensstämmelse såväl med Nilssons förmåner i tjänsten som med vad en maskinist å ordinarie stat å lotsverkets tjänstefartyg skulle vid avgång efter minst 30 års anställning bekomma i pension, ville statskontoret icke påyrka någon reducering av beloppet. På grund härav och då intet vore att erinra mot förslaget, att pensionen anvisades att utgå från allmänna indragningsstaten, finge statskontoret tillstyrka, att åtgärd vidtoges i överensstämmelse med lotsstyrelsens hemställan.

Genom beslut den 23 december 1932 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Nilsson finge, räknat från och med den 1 oktober 1932, från det under tionde huvudtiteln uppförda reservationsanslaget till extra utgifter utbetalas understöd med 150 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt Nilsson blivit slutligen prövad, med skyldighet för honom att i den mån pension kunde bliva honom tillerkänd jämväl för tid, varunder han uppburit det sålunda medgivna understödet, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning skulle ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

Departements-
chefen.

Med biträdande av ämbetsverkens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att maskinisten å lotsverkets tjänstefartyg Skanör Julius Nilsson må, räknat från och med den 1 oktober 1932, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,800 kronor, varvid skall iakttagas den honom jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 23 december 1932 ålagda återbetalningsskyldigheten.

Vad departementschefen ovan under punkterna 1:o—33:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Birger Brandt.
